

ETT FÖRNYAT GÖTEBORG

Budget 2020 för Göteborgs Stad

D.
Demokraterna

"Det är definitivt ingen hjälp när folk läser om skjutningar i Göteborg."

(Håkan Samuelsson, , SvD 4 juli 2019)

"Företrädare för politiska institutioner har sin viktigaste uppgift i att föregå med gott exempel, att stärka människors tillit till dessa och att som led i denna uppgift tydligt ta sitt eget ansvar. I Göteborg saknas allt detta fortfarande."

(Inga-Britt Ahlenius, GP 23 november 2017)

"Oavsett vilken regering vi haft, som alla har lovat att ta itu med utanförskapsområdena...så har segregationen tilltagit"

(Janne Josefsson, DN 14 september 2019)

"Våra politiker måste sluta leka riskkapitalister"... "Projektet för dagen heter linbanan över Göta älv."

(Skattebetalarnas Förening, GP 29 september 2019)

Trafikverket bekräftar att deras kalkyler visar att Västlänken blir klimatnegativ. "Jag kan förstå att det kan ses som ett problem att det blir klimatnegativt..."

(Martin Upmanis, miljöspecialist på Trafikverket, GT 27 augusti 2014)

Demokraternas **vision** för Göteborgs Stad

Den väl fungerande kommunen ger förutsättningar för forskning och industri i Göteborg att ta en ledande roll för att stoppa samhällets oljeberoende och därmed skapa en ny bas för vår välfärd.

Göteborgs Stads **framsteg** mäter vi så här

Att staden erbjuder så bra trygghet, utbildning, välfärd och möjligheter till eget boende så att den årliga nettoutflyttningen (ca 4000 per år) av skattebetalare upphör.

För att **lyckas** måste vi

I grunden ändra politikens sätt att leda staden.

- Kontrollen över samhällets utveckling kan återtas genom att nya arbetssätt och tydliga prioriteringar införs inom kommunens samtliga ansvarsområden.

I korthet

Göteborg är en paradox. Å ena sidan är Göteborgs tillgångar mycket stora. Kommunen äger mark, bostäder, hamnen, energibolaget och mycket annat till ett värde av flera hundra miljarder kronor. Samtidigt räcker inte skatteinkomsterna i dagsläget för att finansiera driften av kommunen.

Andra partier föreslår skattehöjning eller att låna till driften av verksamheterna. Demokraternas vill istället sköta kommunen på ett bättre sätt än idag.

Demokraternas budget handlar om att genomföra stora förbättringar inom kommunens alla ansvarsområden så att göteborgaren får valuta för skattepengarna och att stadens organisation till fullo bidrar till positiv samhällsutveckling.

Demokraterna vill **förnya Göteborg** genom

- 11 stora förbättringsförslag
- Ett nytt sätt att styra staden

Index

Demokraternas 11 stora förbättringar för Göteborg	7
1. Ekonomiska ramar och direktiv	9
1.1 Förutsättningar, Demografin i Sverige	9
1.2 Förutsättningar, Skatteunderlaget i Göteborgs kommun	9
1.3 Förutsättningar, Antal anställda i Göteborgs kommun	10
1.4 Analys för ekonomiska ramar	10
1.5 Direktiv för ekonomiska ramar	11
1.6 Beslut gällande Ekonomiska ramar och direktiv:	12
2. Ledning och styrning	13
2.1 Förutsättningar organisation	13
2.2 Principer för bättre politisk styrning	13
2.2.1 Befolkningsansvar och lokal demokrati	13
2.2.2 Tillitsbaserad styrning	14
2.2.3 Flera förvaltningar under en nämnd	14
2.2.4 Utpekat ansvar för helhet – utskott	14
2.2.5 Nämndernas uppdrag	14
2.2.6 Nämndernas storlek	14
2.2.7 Nämndernas interna organisation	15
2.3 En ny politisk organisation – med förmåga att styra	15
2.3.1 Stegvis förändring	15
2.3.2 Stadsdelsregioner (SDR)	16
2.3.3 Kommunstyrelsen och Kommunalrådsberedning	16
2.3.4 Stadsledningskontoret blir Stöd- och samordningsförvaltning	16
2.3.5 Förskole-, Grundskole-, Utbildnings-, Idrotts- och förenings-, samt Kulturnämnden	16
2.3.6 Fastighets- och Byggnadsnämnd	16
2.3.7 Trafik- och Miljönämnd	17
2.3.8 Stadshus AB	17
2.3.9 AB Framtiden	17
2.3.10 HIGAB	17
2.3.11 Göteborgs Hamn	17
2.3.12 Göteborgs Energi	17
2.3.13 Göteborgs Spårvägar	17
2.3.14 Göteborg & Co	17
2.3.15 Liseberg	17
2.3.16 Stadsteatern	17
2.3.17 Regionala bolag	18
2.4 Lagstiftning är grunden för kommunens ansvar	18
2.5 Budgetprocess och Stadsdirektörens roll	18
2.6 Budgetprocess	19
2.7 Halverad politisk administration	19
2.8 Minskad överadministration	20

2.9 Resursfördelningsmodell	20
2.10 Uppföljningsrapporter	21
2.10 Benchmarking	21
2.11 Beslut gällande Ledning och styrning	22
3. Vision och Strategiskt mål	23
4. Kommunstyrelsens samordnande uppdrag	25
4.1 Personal och Arbetsmiljö – Stadenövergripande	25
4.2 Näringslivssekretariat under Kommunstyrelsen (ersätter Business Region Göteborg)	26
4.3 Digitalisering och E-förvaltning	27
4.4 Omvandling från projekt och kringarbete till grunduppdraget	27
4.5 Värderingar	27
4.6 Segregation	28
4.7 Inköp och upphandling	28
4.8 Sänkning av ambitionsnivå	28
4.9 Målsättningar för Kommunstyrelsens samordnande uppdrag	29
4.10 Beslut gällande Kommunstyrelsens samordnande uppdrag	30
5. Uppdrag till Nämnder och Bolag	31
5.1 Uppdrag till Stadsdelsregioner	31
5.1.1 Trygghet	31
5.1.2 Äldreomsorg	32
5.1.3 Samhällsstöd, Socialtjänst och Funktionshinder	33
5.1.4 Arbetsmarknad	35
5.2 Uppdrag till Förskolenämnden	36
5.2.1 Kompetensförsörjning och arbetsmiljö	36
5.2.2 Stärk rektorsrollen	37
5.2.3 Digitalisering	37
5.2.4 Lämplighetsprövning för pedagogisk omsorg	37
5.2.5 Att värna om barnen	37
5.2.6 Utbildning för vårdnadshavare	37
5.2.7 Förskolans fysiska miljö	38
5.3 Uppdrag till Grundskolenämnden och Utbildningsnämnden	39
5.3.1 Tvåläraarsystem	39
5.3.2 Elever i grund- och gymnasiesärskolan	39
5.3.3 Behovsanpassad undervisning	40
5.3.4 Stärk rektorsrollen	40
5.3.5 Samverka med lärarutbildningar	40
5.3.6 Renodla läraryrket	40
5.3.7 Utveckla elevhälsoarbetet	40
5.3.8 Digitalisering	41
5.3.9 Fritidshem	41
5.3.10 Barnkonventionen	41
5.3.11 Samverkan och förebyggande arbete	41

5.4 Uppdrag för Idrotts- och föreningsnämnden	44
5.5 Uppdrag för Kulturnämnden	45
5.6 Uppdrag för Fastighets- och Byggnadsnämnd	46
5.7 Uppdrag för Trafik- och Miljönämnd	48
5.7.1 Trafik	48
5.7.2 Miljö, parker samt Kretslopp och Vatten	49
5.8 Kommunala Bolagen	51
5.8.1 Uppdrag för AB Framtiden	51
5.8.2 Uppdrag för HIGAB	51
5.8.3 Uppdrag för Göteborgs Hamn	51
5.8.4 Uppdrag för Göteborgs Energi	51
5.8.5 Uppdrag för Göteborgs Spårvägar	51
5.8.6 Uppdrag Göteborg & Co	52
5.8.7 Uppdrag för Liseberg	52
5.8.8 Uppdrag för Stadsteatern	52
5.8.9 Uppdrag för Regionala bolag	52
5.9 Beslut angående uppdrag till nämnder och bolag	53
Bilaga 1 – Ekonomiska ramar i miljoner kr	54

Demokraternas 11 stora förbättringar för Göteborg

1. Sysselsättning inom 48 timmar för personer med försörjningsstöd

Alla ska ges stöd för att nå egenförsörjning, och stödet ska villkoras med en motprestation. Alla kan göra något som bidrar till samhället.

Uppdragsansvarig: Stadsdelsregionerna

2. 300 kvarterspoliser i samverkan med staten

Ständig närvaro av kvarterspoliser är en viktig del av förebyggande arbete. I samverkan mellan stat och kommun går Göteborg före och inför nolltolerans mot hot, trakasserier och allt som strider mot grundlagarna.

Uppdragsansvarig: Stadsdelsregionerna

3. Mer eget ägande av lägenheter i utsatta områden och nya tomter

Nya tomter för radhus och villor samt ombildningar är avgörande för att stoppa utflyttning och göra Göteborg socialt hållbart.

Uppdragsansvariga: Fastighets- och byggnadsnämnden, AB Framtiden

4. Snabbare kollektivtrafik från förorter och genom centrum

Stoppad Västlänk är den viktigaste klimatåtgärden. Stoppad linbana ger resurser till planskild kollektivtrafik som ger max 15 min restid från förorten till centrum och som binder ihop staden.

Uppdragsansvarig: Trafik- och Miljönämnden

5. Tvåläraarsystem för en skola med kvalitet

Tvåläraarsystemet bidrar både till högre kvalitet i undervisningen och högre attraktivitet för läraryrket. Införande sker stegvis utifrån behov och tilldelad budget.

Uppdragsansvarig: Grundskolenämnden

6. Omfördelning från dubbelarbete och onödiga projekt till välfärd

Göteborgs vildvuxna politiska organisation gör att ingen har grepp om helheten, vilket i sin tur bidragit till att kommunen tappat fokus på grunduppdraget. Minskat dubbelarbete och stopp för onödiga projekt ger möjlighet att omfördela resurser till utbildning, funktionshinderverksamhet, socialtjänst, vård och äldreomsorg.

Uppdragsansvariga: Alla nämnder och bolag.

7. Bättre skötsel och vacker stad genom estetiska krav

Ogräs, klotter och nedskräpning förfular staden och bidrar till otrygghet. Nolltolerans och högre servicenivå införs för att skapa ett rent och välkomnande Göteborg. Möjlighet för boende och verksamheter mm att sköta allmänna ytor i sitt närområde införs. Ett skönhetsråd ska verka för att den estetiska utformningen ges mer betydelse i stadsutvecklingen.

Uppdragsansvarig: Trafik- och Miljönämnden och Fastighets- och byggnadsnämnden

8. Bättre näringslivsklimat

Näringslivsfrågorna lyfts upp som ett särskilt ansvar inom Kommunstyrelsen. Särskild vikt ska läggas vid förbättrad dialog med näringsliv och akademien, samt införande av servicegarantier vid myndighetsutövning och tillståndsärenden. En positiv attityd till företag och företagare ska genomsyra kommunens arbete.

Uppdragsansvarig: Kommunstyrelsen

9. Riktiga klimatåtgärder

Stoppad Västlänk och stoppad linbana som ersätts med satsningar på kollektivtrafiken inom Göteborg i kombination med snabb omställning av fjärrvärmens till fossilfrihet är de viktigaste klimatåtgärderna.

Uppdragsansvariga: Trafik- och Miljönämnden och Göteborg Energi AB

10. Idrottsanläggningar för bredd- och elitidrott

Friidrott, fotboll, futsal, handboll, hockey, gymnastik, innebandy har alla stort behov av nya idrottsanläggningar, för både bredd- och elitidrott. 150 miljoner kronor i extra årliga investeringsmedel till idrotten.

Uppdragsansvarig: Idrott och föreningsnämnden

11. Ökad tillgänglighet till innerstaden och kusten

Staden i samverkan med Trafikverket och Nordstans samfällighet ska göra P-hus Nordstan till ett tillgängligt och attraktivt p-hus. Gratis shoppingparkering införs i centrum kl 17-20 på Heden och andra p-platser. Utökad båttrafik från Stenpiren till Skärgården och utvecklade gång- och cykelstråk längs kusten ger livskvalitet för göteborgare och besökare.

Uppdragsansvarig: Trafik- och Miljönämnden

1. Ekonomiska ramar och direktiv

1.1 Förutsättningar, Demografien i Sverige

De demografiska förändringarna i Sverige innebär att allt färre personer i arbetsför ålder ska ge underlag för en välfärd där relativt allt fler yngre och äldre ska erbjudas kommunal service.

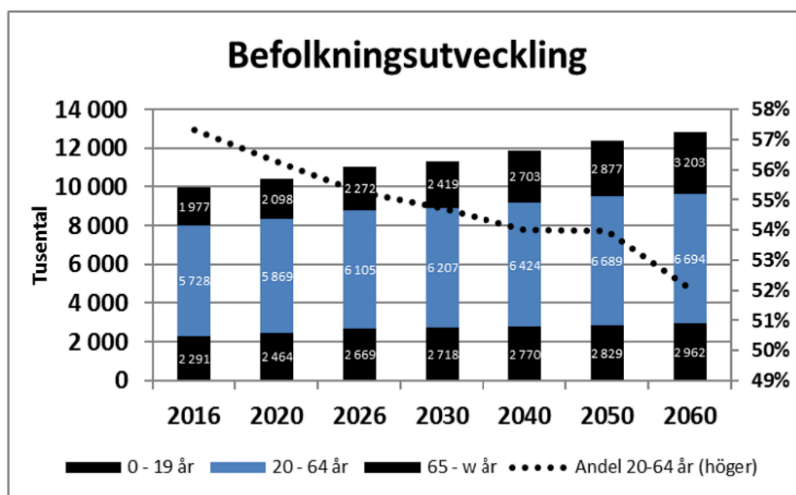

Bild: Befolkningsutveckling i Sverige (Stadsledningskontoret, 2019)

1.2 Förutsättningar, Skatteunderlaget i Göteborgs kommun

I Göteborg betyder de demografiska förändringarna, dels i form att trenden på riksnivå, dels i form av en ytterligare utflyttning av skattebetalande invånare till kranskommuner att skatteunderlaget viker kraftigt kommande år jämfört med den prognostiserade ökningen av kostnader.

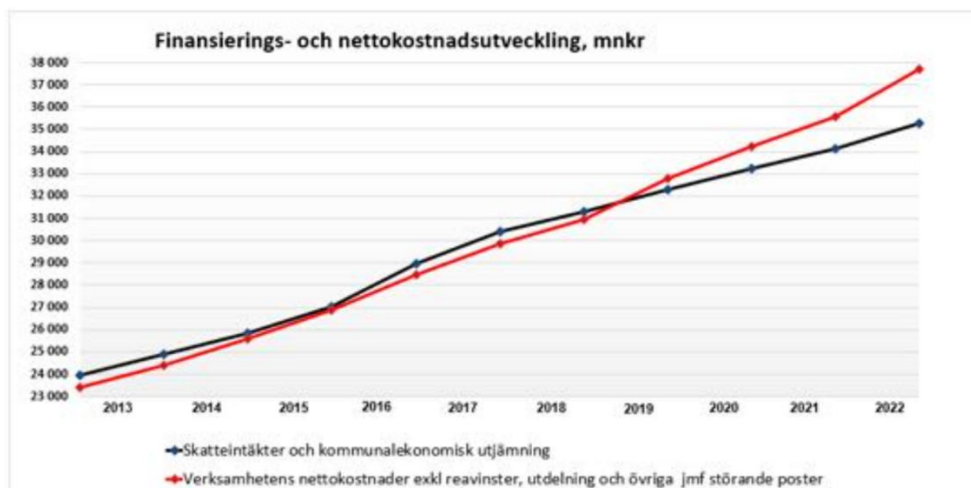

Bild: Göteborgs kommuns nettokostnader respektive skatteunderlag (Stadsledningskontoret, 2019)

Göteborgs kommun står inför ett strukturellt underskott i driftbudgeten om:

- Ca 1 miljard kronor år 2020 (motsvarar ca 3% av skatteunderlaget)
- Ca 2 miljarder kronor år 2021 (motsvarar ca 6 % av skatteunderlaget och ca 4,5 % av nämndverksamheternas totala kostnader)

1.3 Förutsättningar, Antal anställda i Göteborgs kommun

Inom Göteborgs kommuns nämndsektor (dvs exklusive bolagen) så utgör personal-kostnaderna ca 53% av kommunens totala kostnader.

Under de senaste åtta åren har antalet anställda i kommunen ökat dubbelt så mycket jämfört med ökningstakten i befolkningen.

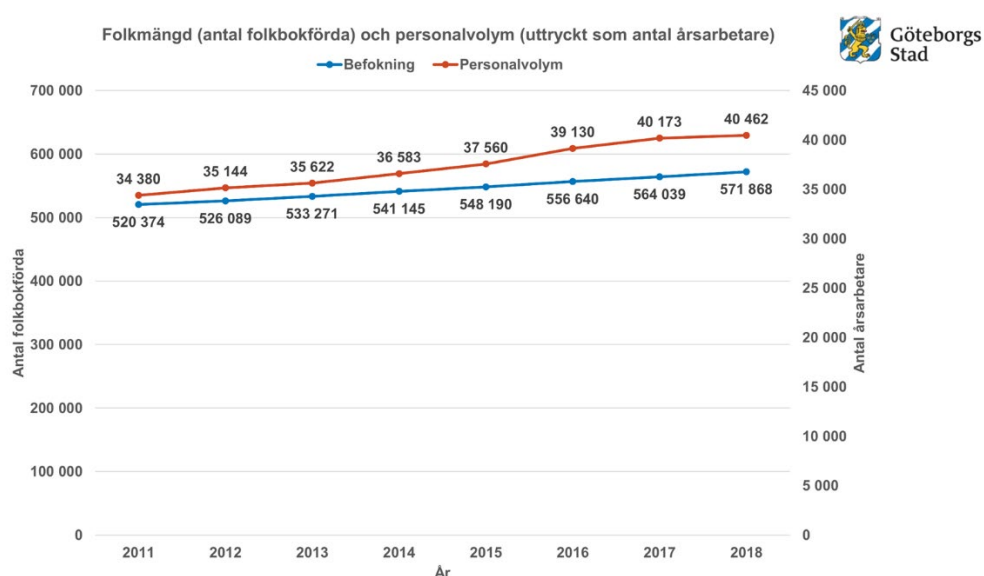

Bild: Göteborgs kommun, antal anställda (Stadsledningskontoret, 2019)

1.4 Analys för ekonomiska ramar

Göteborgs kommun har idag en kostnadsnivå i den löpande verksamheten som inte är hållbar sett till skatteunderlaget. Göteborg har redan idag en relativt hög skattesats och skattehöjningar har negativa konsekvenser både för enskilda och för samhällsekonomin i stort.

En kommun kan tillfälligt i en konjunktursvacka tillåtas att ha underskott i ekonomin och då täcka underskott med lån. Sett till den relativt starka konjunkturen i Sverige och i Göteborg så finns inte skäl för att låta lån täcka underskott.

1.5 Direktiv för ekonomiska ramar

Göteborgs kommun behöver sänka de löpande kostnaderna i nämndernas verksamheter med ca 2 miljarder kronor till utgången av år 2020, jämfört med Stadsledningskontorets prognostiserade kostnadsnivå.

För att uppnå detta behövs ett riktat anställningsstopp för alla befattningar i kommunen som inte utgörs av personal som jobbar direkt med brukare och elever inom omsorg, utbildning och sociala frågor. För bolagen gäller det riktade anställningsstoppet för samtliga befattningar som inte jobbar med direkt kundkontakt. Befattningar som operativt jobbar med löpande drift och underhåll i nämnder och bolag ska också undantas från anställningsstoppet.

Göteborgs kommun anlitar idag teknikkonsulter för ca 1,5 miljarder per år och målet är att under år 2020 omvandla 50% av kostnaderna i dessa konsultuppdrag till arbete som istället utförs i egen regi av kommunens medarbetare.

Respektive nämnd och bolag ska bedriva ett aktivt effektiviseringsarbete och utvärdera ambitionsnivåer och möjlighet till ökade intäkter.

Effekt målet för samtliga nämnder och bolag är att kostnaderna för den interna verksamheten, exklusive löpande drift- och underhållskostnader och personalkostnader som är undantagna i anställningsstoppet, ska nå en minskad kostnadsnivå om 20% vid utgången av år 2020. Detta ska uppnås med hjälp av naturlig avgång och ett aktivt omställningsarbete bland annat till de befattningar som inte omfattas av det riktade anställningsstoppet.

Lokalt Samverkansavtal för Göteborgs stad daterat 2017-07-01 ska följas, inklusive i protokoll överenskommen hantering av arbetsbrist. Kommunen ska bedriva ett aktivt omställningsarbete som innebär att i situationer med arbetsbrist ges ett skäligt jobberbjudande inom kommunens samlade verksamhet. Göteborgs kommun ska även ansluta sig till omställningsavtalet Kom-KL för att kunna ge omställningshjälp till sysselsättning utanför stadens verksamheter, samt vid behov ge utökat stöd till omställning utanför staden.

1.6 Beslut gällande Ekonomiska ramar och direktiv:

- a. Göteborgs kommunfullmäktige fastställer att det strukturella underskottet i kommunens verksamhet för år 2020 ska hanteras med hjälp av besparingar, effektiviseringar, ökade intäkter och ändrade ambitionsnivåer. En sänkning om 2 miljarder kronor i löpande kostnadstakt ska uppnås inom nämndernas verksamheter innan 2020 års utgång.
- b. Samtliga nämnder och bolag ges i uppdrag att införa ett riktat anställningsstopp och konsultstopp.
- c. Samtliga nämnder och bolag ges målsättningen att omvandla 50% av kostnaderna för konsultuppdrag till arbete i egen regi
- d. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna och aktivt driva ett omställningsarbete för berörda tjänster inom hela stadens organisation med mål om att nå bästa samlad effektivitet och kostnadssänkning inom nämnder och bolag.
- e. Inriktningar för god ekonomisk hushållning fastställs i enlighet med Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (Dnr 0625/19):
 - Finansiella inriktningar Koncernen (nämnder och bolag)
 - Soliditet skall uppgå till minst 15 %
 - Finansiella inriktningar kommunen (nämnder)
 - B1. Resultat (inklusive hållbar utdelning från de kommunala bolagen) skall uppgå till minst 2 % av skatter och kommunalekonomisk utjämning över en rullande 10-årsperiod.
 - B2. Egenfinansieringsgraden av investeringar (exklusive utdelning från de kommunala bolagen) skall över en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 60 %.
 - B3. Exploateringsverksamheten skall bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande 10-årsperiod är i balans.
 - God ekonomisk hushållning i verksamheten
 - Målsättningar i denna budget utgör också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

2. Ledning och styrning

2.1 Förutsättningar organisation

Göteborgs kommuns verksamhet är idag organiserad i ca 30 nämnder och ca 30 bolag med direkt politisk styrning. Alla nämnder och bolag utför sitt uppdrag utifrån kommunfullmäktiges beslutade reglementen, ägardirektiv, budget och övriga styrande dokument.

Samordningen är svag och det finns betydande ineffektivitet relaterat till gemensamt arbetet mellan nämnder och bolag. Det är i praktiken omöjligt för både kommunfullmäktige och kommunstyrelsen att styra kommunen på ett effektivt sätt med nuvarande politiska organisation.

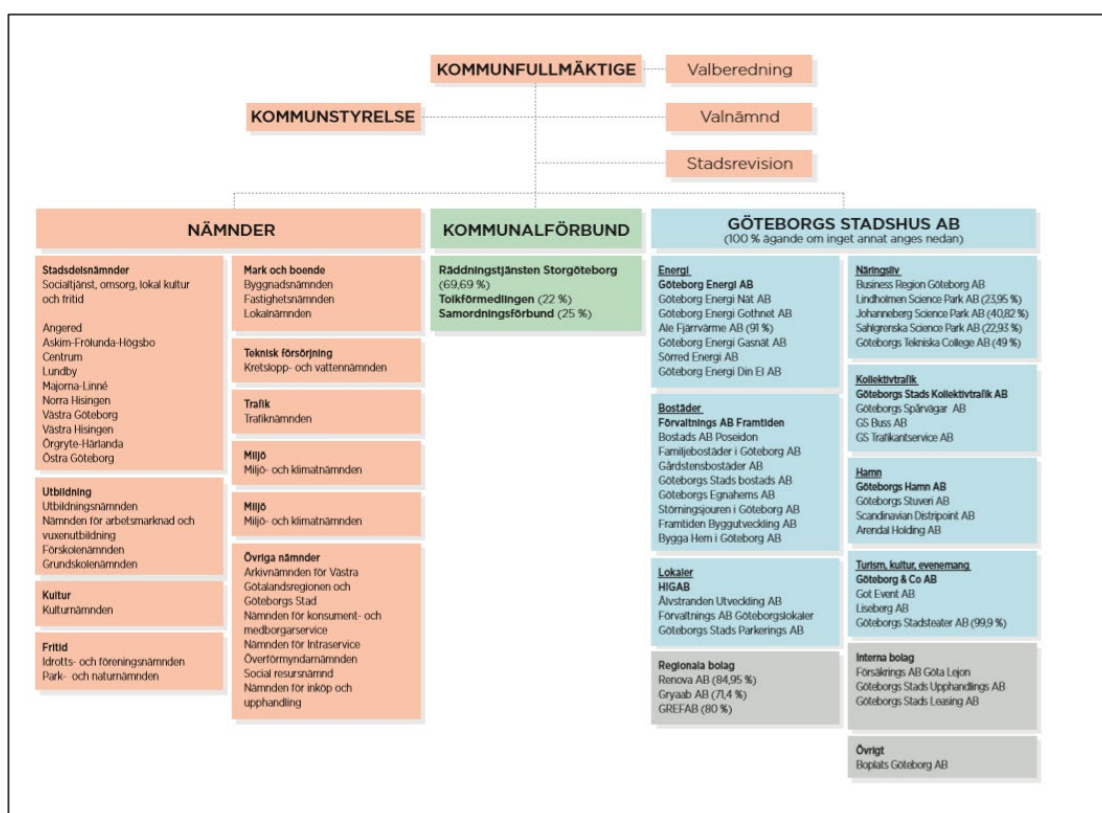

Bild: Göteborgs kommuns organisation (Årsredovisning 2018)

2.2 Principer för bättre politisk styrning

2.2.1 Befolkningsansvar och lokal demokrati

Den politiska styrningen måste ta sin utgångspunkt i att kunna säkra det mest grundläggande av en kommuns ansvar; befolkningsansvaret. Att kunna styra och sköta befolkningsansvaret är en förutsättning för en fungerande lokal demokrati.

Det betyder att de politiker som har det från kommunfullmäktige delegerade befolkningsansvaret också måste ha rådighet över både ett utpekat geografiskt område och de mest grundläggande ansvarsområdena i kommunen: omsorg och sociala frågor.

2.2.2 Tillitsbaserad styrning

Politiker ska ansvara för mål och övergripande ekonomi. Politiker ska besluta i större frågor samt säkerställa uppföljning och kontroll i att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Utifrån beslutade ramar är politikens uppgift att säkerställa att tjänstepersoner i förvaltningar och bolag har goda förutsättningar för att utföra verksamhetens uppgifter utifrån lagstiftning och kommunfullmäktiges styrande dokument.

2.2.3 Flera förvaltningar under en nämnd

En politisk nämnd kan med fördel ta ansvar för flera olika förvaltningar. På så sätt kan den politiska styrningen tillföra mervärde i att vara ett forum där övergripande frågor som berör flera olika förvaltningar hanteras.

Ett upplägg med flera förvaltningar under en nämnd gör att den politiska administrationen kan minska samtidigt som man undviker stora omorganisationer inom den operativa verksamheten.

2.2.4 Utpekat ansvar för helhet – utskott

Ett minskat antal nämnder och bolag med direkt politisk styrning innebär att dessa i praktiken ges ett större ansvar för helheten i kommunens uppdrag. Detta är en förutsättning för en fungerande kommun och en fungerande demokrati. För att säkra den politiska styrningen inom specifika sakområden så kan utskott användas i större utsträckning än idag.

2.2.5 Nämndernas uppdrag

Nämnderna ska organiseras utifrån ansvarsområden såsom äldreomsorg, sociala frågor, funktionshinder, utbildning, idrott, kultur osv. På så sätt inriktas det dagliga demokratiska arbetet på sådant som har direkt koppling till göteborgarnas vardag.

Kommunens interna angelägenheter såsom IT, upphandling, försäkring och leasing, samt stödfunktioner som lokaler mm. ska samlas under Kommunstyrelsen för bästa samordning och synergieffekter.

Näringslivsfrågor ska lyftas och hanteras direkt under Kommunstyrelsen.

2.2.6 Nämndernas storlek

Idag råder mycket stora skillnader mellan olika nämnders storlek sett till ekonomisk omslutning och roll i staden. Genom att inom vissa områden samla flera verksamheter under en nämnd så kan en mer balanserad nämndstruktur skapas, vilket underlättar tydlig ansvarsfördelning och effektivt samarbete mellan olika verksamheter.

2.2.7 Nämndernas interna organisation

Alla nämnder bör, när tillämpligt, utforma ansvar inom sin organisation utifrån Stadsdelsregionernas (=sammanslagna Stadsdelsnämnder) geografiska indelning (Hisingen, Nordost, Sydväst, Centrum).

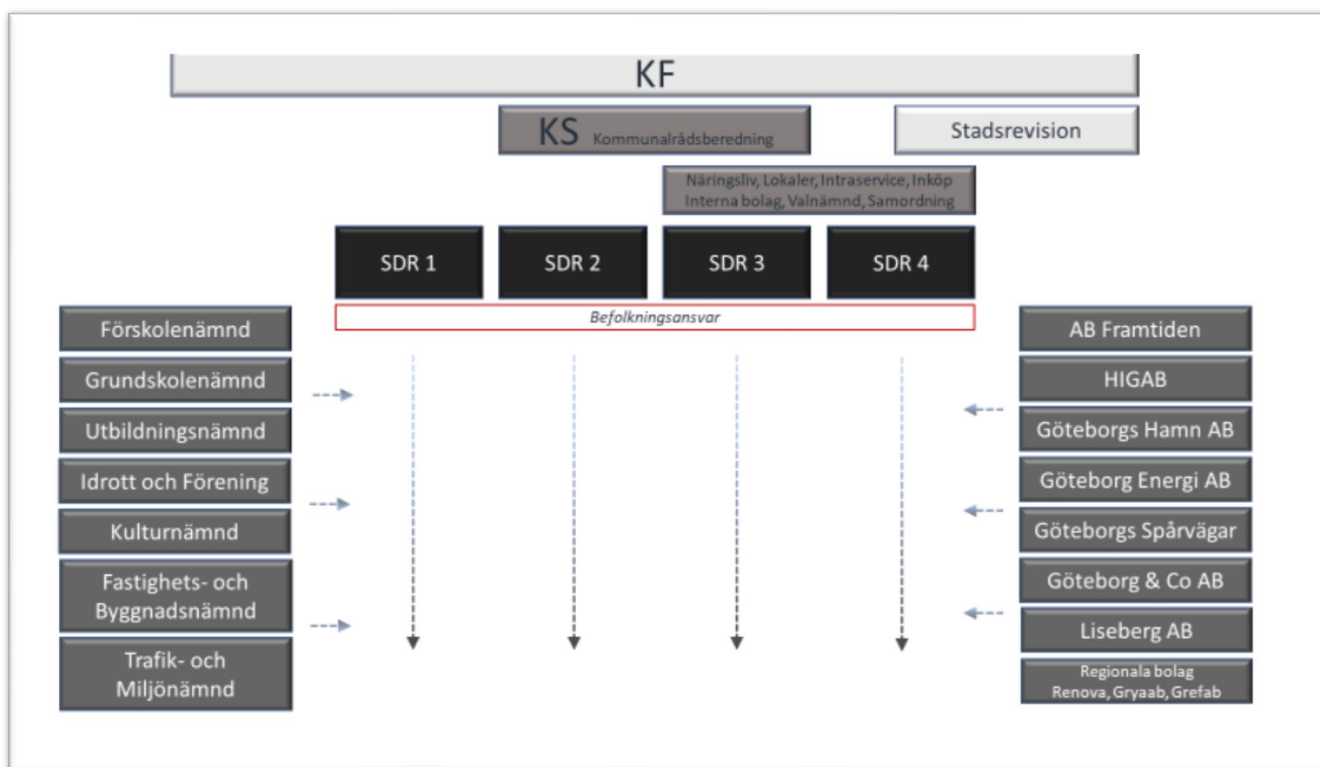

Bild: Principskiss över politisk organisation med förmåga att styra

2.3 En ny politisk organisation – med förmåga att styra

Dagens dysfunktionella demokrati i Göteborg måste ersättas med en politisk styrning som gör att kommunen kan utföra sitt uppdrag på ett bättre sätt än idag.

2.3.1 Stegvis förändring

Principskissen över politisk organisation med förmåga att styra visar en målbild för en enkel och tydlig organisation. Förändring i riktning mot målbilden ska ske stegvis. Först genom att halvera den politiska administrationen och samla flera förvaltningar under samma nämnd. Därefter i att minska kostnader för ledning och stödfunktioner genom gemensamma roller som delas mellan flera förvaltningar. Slutligen kan ytterligare samordning och effektivisering göras inom och mellan olika verksamheter.

2.3.2 Stadsdelsregioner (SDR)

Stadsdelsregionerna (SDR) ges delegerat befolkningsansvar och ansvar för lokal demokrati. De fyra geografiska områdena för SDR (Hisingen, Nordost, Sydväst, Centrum) innefattar dagens stadsdelsnämnder samt Social Resursnämnd och Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning (NAV). Dagens tolv förvaltningar organiseras under de fyra nya nämnderna (SDR).

Staden ska arbeta för nära samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utifrån de fyra geografiska områdena.

2.3.3 Kommunstyrelsen och Kommunalrådsberedning

Kommunalrådsberedningen utgörs av den styrande konstellationens kommunalråd. De styrande kommunalråden innehar ordförandeposten i samtliga nämnder och bolag i den nya strukturen.

Kommunalrådsberedningen tillsammans med förvaltnings- och bolagschefer utgör den samlade kommunledningen.

Kommunstyrelsen blir ett renodlat informations- och beslutsforum, där oppositionens kommunalråd säkrar sin uppsiktsplikt och utövar påverkan.

2.3.4 Stadsledningskontoret blir Stöd- och samordningsförvaltning

Det operativa samlade ledningsansvaret för kommunen överförs till den nya kommunledningen (Kommunalrådsberedning samt förvaltnings- och bolagschefer). Den nya Stöd och samordningsförvaltningen samlar främst alla nämnder och bolag som idag har utpräglat interna funktioner. Dessa blir istället styrda av utskott under kommunstyrelsen.

Det gäller Intraservice, Inköp- och upphandling, Lokalnämnd, Arkivnämnd, Konsument- och medborgarservice, Inköp och upphandling. Bolaget Business Region Göteborg (BRG) görs om till ett näringslivssekretariat som även hanterar stadens engagemang i science parks. Försäkrings AB Göta Lejon och Göteborgs stads Leasing och Boplatz AB ges tjänstepersonstyrelser under Stöd och samordningsförvaltningen. Stadsdirektören blir chef för Stöd- och samordningsförvaltningen.

2.3.5 Förskole-, Grundskole-, Utbildnings-, Idrotts- och förenings-, samt Kulturnämnden

Kvarstår med nuvarande politisk styrning.

2.3.6 Fastighets- och Byggnadsnämnd

Dagens två nämnder görs om till en ny nämnd med utskott. Den nya nämnden tar över dagens ansvar inom Stadsledningskontoret för stadsutveckling. Älvstranden Utveckling AB avvecklas som verksamhetsdrivande bolag och aktiviteterna inordnas under den nya nämnden.

2.3.7 Trafik- och Miljönämnd

En ny nämnd skapas som ersätter dagens Trafiknämnd, Miljö- och Klimatnämnd, Kretslopp- och Vatten, och Park- och Natur. Utskott bildas under nämnden för större sakområden. Parkeringsbolaget avvecklas som verksamhetsdrivande enhet och inordnas under den nya nämnden.

2.3.8 Stadshus AB

Stadshus AB avvecklas som verksamhetsdrivande bolag. Samtliga kvarstående bolag i den nya strukturen utför sitt uppdrag under kommunfullmäktige med samordning och ägarstyrning via Kommunstyrelsen och Kommunalrådsberedningen.

Bolagsklustren avvecklas som organisationsform.

2.3.9 AB Framtiden

AB Framtidens styrelse ges ansvar för den politiska styrningen inom allmännyttan, inklusive dotterbolagen. AB Göteborgslokaler införlivas i Framtidenkoncernen.

2.3.10 HIGAB

HIGABs uppdrag och roll utreds för bättre effektivitet och måluppfyllelse.

2.3.11 Göteborgs Hamn

Kvarstår med nuvarande politisk styrning.

2.3.12 Göteborgs Energi

Kvarstår med nuvarande politisk styrning.

2.3.13 Göteborgs Spårvägar

Göteborgs Spårvägar AB kvarstår som utförare av spårvagnstrafiken. Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB avvecklas som verksamhetsdrivande bolag, och det politiska kollektivtrafikansvaret inom kommunen ges till den nya Trafik- och miljönämnden.

2.3.14 Göteborg & Co

Got Event AB införlivas i Göteborg & Co.

2.3.15 Liseberg

Liseberg ges en roll som fristående bolag utifrån avveckling av bolagskluster.

2.3.16 Stadsteatern

Den politiska styrningen av Stadsteatern och dess organisationsform ska utredas.

2.3.17 Regionala bolag

Renova, Gryaab och GREFAB kvarstår med egen politisk styrning och samordnas och ägarstyrs via Kommunstyrelsen och Kommunalrådsberedningen.

2.4 Lagstiftning är grunden för kommunens ansvar

Kommunpolitikens huvuduppgift är att styra kommunen utifrån Sveriges lagar. Kommunallagen, Skollagen, Föräldrabalken, Socialtjänstlagen, Plan- och bygglagen, och andra lagar ger de grundläggande svaren kring hur samhället ska fungera. Kommunpolitiken ska därför säkerställa att kommunens chefer och medarbetare har förutsättningar för att göra ett bra jobb. Utifrån våra lagar.

Alla kommunens nämnder och bolag behöver kunna redovisa vilken del av verksamheten som styrs av respektive lag, och vilken servicenivå mm. som lagen kräver, samt i vilken utsträckning som kommunen idag tillhandahåller en servicenivå utöver lagkrav och andra riktlinjer. Likaså ska varje nämnd och bolag redovisa områden där det finns svårigheter att säkerställa en verksamhet enligt lagkrav mm, samt vilka kostnader som är förknippade med olika ambitionsnivåer.

2.5 Budgetprocess och Stadsdirektörens roll

I den nuvarande budgetprocessen styrs kommunen genom ett budgetbeslut i kommunfullmäktige i november varje år. Denna process behöver stärkas med ett politiskt direktiv som ska beslutas i juni för att ge en samlad riktning för alla nämnder och bolag i budgetberedningsarbetet.

Demokraternas föreslagna budgetprocess — med ett budgetdirektiv i juni — ger uppdrag till Stadsdirektören att i samverkan med övriga chefer i kommunledningen och dess verksamheter arbeta fram ett samlat budgetförslag för hela kommunens verksamhet för beslut i november.

Det samlade budgetförslaget ska tas fram i nära dialog med den styrande politiska konstellationen. Samverkan ska ske med arbetstagarorganisationer. Det samlade budgetförslaget ska innehålla ett tydligt åtagande från Kommunstyrelseordföranden och Stadsdirektören om vilka konkreta resultat som kommunens nämnder och bolag ska prestera under respektive år (i enlighet med SKL:s rekommendationer för Mål och Resultat).

Stadsdirektören skriver tillsammans med kommunstyrelseordföranden under det samlade budgetförslaget och åtar sig att tillsammans med den samlade kommunledningen leverera utlovad välfärd och service till göteborgare, företag och andra aktörer varje år.

Stadsdirektören får ett övergripande ansvar i att säkra att viktiga frågor inte "faller mellan stolarna", det vill säga att målsättningar och tilldelade resurser för verksamheterna är i balans,

och att olika målsättningar inte står i konflikt med varandra i den dagliga verksamheten i förvaltningar och bolag.

2.6 Budgetprocess

Det samlade budgetdokumentet för Göteborgs stads nämnder och bolag arbetas fram i fyra steg.

1. April - Stadsdirektören redovisar utvärdering av kommunens verksamhet utifrån:

- lagar, reglementen och riktlinjer
- beslutade strategier och program
- målsättningar i innevarande budget

2. Juni - Kommunfullmäktige beslutar om politiskt direktiv med uppdrag till Stadsdirektören om framtagande av samlad budget för Göteborgs kommuns nämnder och bolag.

3. Oktober - Stadsdirektören presenterar, baserat på samarbete med den styrande politiska konstellationen, preliminärt budgetförslag med:

- målsättningar
- strategier
- särskilda utvecklingsområden
- resurstilldelning och ekonomisk detaljbudget per verksamhetsområde

4. November - Kommunstyrelseordförande och Stadsdirektören lägger gemensamt fram ett samlat budgetförslag (för samtliga nämnder och bolag) för beslut i Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

2.7 Halverad politisk administration

Utifrån Demokraternas föreslagna politiska organisation för staden så kan politiken gå före och visa på helt nya sätt att arbeta effektivt, ta ansvar och samverka. Med en halverad politisk administration.

Detta ger förbättringar för göteborgarna, medarbetarna, näringslivet, civilsamhället och alla aktörer som är i behov av service från kommunen. Politikernas nya sätt att arbeta effektivt och med fokus på kommunens grunduppdrag utgör referens för effektivitet och förändringsarbete inom förvaltningarna och bolagen.

Nuvarande befattningar för politiska sekreterare avskaffas och ersätts av ett mindre antal nya befattningar som är inriktade på samverkan mellan den politiska ledningen och stadsdirektören samt ledningsfunktioner i respektive förvaltning och bolag. De politiska partierna ges möjlighet till egna politiska sekreterare genom finansiering via partibidrag.

I kommunalförbunden för Göteborgsregionen (GR) samt Räddningstjänsten för Storgöteborg ska dagens styrning, som består av förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse, ersättas med en effektivare politisk organisation i form av så kallad direktion.

2.8 Minskad överadministration

Det moderna samhället har på många sätt blivit kraftigt överadministrerat, och Göteborgs stad är inget undantag. Alla stadenövergripande planerande och styrande dokument behöver ses över sett till omfattning av dokumentationen.

En del dokument kan kraftigt bantas ner för att bli mer användbara.

En del dokument kan slås ihop för att få bättre helhetsbild och effektivitet.

En del dokument kan behöva omprövas om de alls behövs.

Planerande styrande dokument - stadsövergripande Visioner - o Vision Göteborg 2021 - o Vision och strategi för Centrala Älvstaden Program - o Avfallsstrategiskt program - o Cykelprogram för en nära storstad 2015- 2025 - o Grönstrategi för en tät och grön stad - o Göteborgs Stads bredbandsstrategi - o Göteborgs Stads folkhälsoprogram - o Göteborgs Stads friluftsprogram 2018 - 2025 - o Göteborgs Stads innovationsprogram 2018 - 2023 - o Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 - 2035 - o Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare - o Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030 - o Göteborgs Stads program för en jämlik stad - o Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning - o Göteborgs Stads program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare under perioden 2016-2018 - o Göteborgs Stads program för utveckling av service till boende, besökare och företagare 2017 - 2020 - o Göteborgs Stads strategi och plan mot hemlöshet*	- o Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019–2023 - o Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst - o IKT-program för Utbildningsområdet i Göteborgs Stad - o Klimatstrategiskt program, inklusive Energiplan för Göteborgs Stad - o Kommunikationsprogram i Göteborgs stad - o Kulturprogram för Göteborgs stad - o Miljöprogram för Göteborgs Stad. - o Målbild Koll2035 – Kollektivtrafikprogram för stornätet i Göteborg, Mölndal och Partille - o Måltidsprogram för Göteborgs Stad - o Program för Attraktiv Hemtjänst - o Program för e-samhälle - o Program för Göteborgs Stads trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete - o Program för miljöanpassat byggande - o Program för utveckling av intern service för staden - o Strategi för energieffektivisering i Göteborgs Stad till 2014 och 2020 - o Strategi för Utbyggnadsplanering - o Trafikstrategi för en nära storstad Planer - o Avfallsplan för Göteborgs Stad - regional avfallsplan A2020 - o Biblioteksplan för Göteborgs Stad - o Bostäder för personer med funktionsnedsättning Plan 2018-2021 - o Göteborgs Stads plan för att förbättra arbetsmiljön och minska sjukskrivningstalen	- o Göteborgs Stads handlingsplan för miljön 2018-2020 - o Göteborgs Stads handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning 2018 - o Göteborgs Stads plan för arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) - o Göteborgs Stads plan för arbete mot etablerat missbruk och beroende - o Göteborgs Stads handlingsplan 2018 -2019 för genomförande av Göteborgs Stads innovationsprogram 2018-2023 - o Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor - o Göteborgs Stads plan för miljöfordonsarbete, fordonspooler och stöd till introduktion av elfordon - o Göteborgs Stads plan mot våld i nära relationer - o Göteborgs Stads plan mot våldsbejakande extremism - o Göteborgs Stads strategi och plan mot hemlöshet - o Göteborgs Stads tjänsteplan för kommungemensamma interna tjänster 2019 - 2021 - o Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad - o Handlingsplan för att minska antalet fallskador hos brukare av hemtjänst och äldreboende - o Handlingsplan för finskt förvaltningsområde - o Handlingsplan för nationella minoritetsfrågor - o Kemikalieplan för Göteborgs Stad - o Plan för kommunala insatser som rör EU-medborgare - o Strategisk plan för suicidprevention i Göteborg - o Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen - o Översiktsplan för Göteborgs Stad (ÖP) - o Göteborgs Stads handlingsplan för e-samhälle
--	---	---

Bild: Stadenövergripande Planerande styrande dokument (Stadsledningskontoret, 2019)

2.9 Resursfördelningsmodell

Modellen för hur ekonomiska resurser ska fördelas till stadens olika verksamheter behöver omarbetas. En ny modell behöver kombineras med en ny process och ett nytt arbetssätt som gör att resursfördelningen blir transparent och överskådlig.

2.10 Uppföljningsrapporter

Kommunens process och arbetssätt kring uppföljning av verksamheterna har utvecklats under 2019 och behöver fortsätta att förbättras. Uppföljningsprocessen behöver fortsatt bli enklare och mindre administrativt belastande.

Målet ska vara att uppföljningsprocessen upplevs att på ett avgörande positivt sätt vara ett bidrag i den operativa styrningen av verksamheterna.

2.10 Benchmarking

En viktig del i alla nämnders och bolags löpande förbättringsarbete är att jämföra sin verksamhet med andra kommuner i Sverige, och när relevant med andra aktörer inom och utom Sverige.

Jämförelser gällande kvalitet och kostnader ska göras för nyckelparametrar relaterat till kommunens grunduppdrag samt andra strategiska områden.

2.11 Beslut gällande Ledning och styrning

- a. Göteborgs kommunfullmäktige fastställer att den politiska styrningen ska ändras för att kunna säkerställa kommunens ansvar, samt att befolkningsansvaret och lokal demokrati ska vara den definierande dimensionen för en ny politisk organisation.
- b. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att bereda ett beslutsunderlag för införande av Stadsdelsregioner och sammanslagna facknämnder.
- c. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att bereda ett beslutsunderlag för införande av en Kommunalrådsberedning och att Stadsledningskontoret omvandlas till en Stöd och samordningsenhet med förvaltningar och bolag av intern karaktär.
(Dagens verksamheter för Intraservice, Inköp och upphandling, Konsument och medborgarservice, Lokalförvaltning, samt dagens bolag Business Region Göteborg, Göta Lejon och Leasing.)
- d. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för tillitsbaserad styrning.
- e. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en utvecklad budgetprocess med ett övergripande politiskt direktiv i juni.
- f. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram beslutsunderlag för en halverad politisk administration samt minskad överadministration.
- g. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram beslutsunderlag för en omarbetad resursfördelningsmodell samt utvecklad uppföljningsprocess.
- h. Samtliga nämnder och bolag ges i uppdrag att definiera lagkrav samt att genomföra benchmarking inom sitt ansvarsområde gällande kostnader och servicenivåer mm.
- i. Målsättningar och mätetal för konkret förbättring i respektive verksamhetsområde ska fastställas i respektive nämnds och bolags budget- /affärsplanedokument, och ansvar för förbättring ska fördelas i organisationen.

3. Vision och Strategiskt mål

Demokraternas **vision** för Göteborgs Stad

Den väl fungerande kommunen ger förutsättningar för forskning och industri i Göteborg att ta en ledande roll för att stoppa samhällets oljeberoende och därmed skapa en ny bas för vår välfärd.

Göteborgs Stads **framsteg** mäter vi så här

Att staden erbjuder så bra trygghet, utbildning, välfärd och möjligheter till eget boende så att den årliga nettoutflyttningen (ca 4000 per år) av skattebetalare upphör.

Göteborg är en paradox. Ser man till stadens tillgångar är de ojämförligt mycket större än andra svenska städer. Det totala värdet på kommunalt ägd mark, bostäder, hamnar, energiverk med mera befinner sig någonstans i närheten av 200 - 300 miljarder kronor. Det är mer än någon annan svensk stad.

Men trots det är staden fattig och måste idag låna pengar till driften av verksamheten. Denna situation förstärks av utflyttning av skattebetalare till grannkommuner och inflyttning av utlandsfödda med hög arbetslöshet.

Flyttnettot till våra grannkommuner ligger nu åter på samma nivåer som på 1970-talet, det vill säga cirka 4000 personer om året. Självklart skulle inte det behöva hända i en stad som har de tillgångar och den möjliga attraktivitet som Göteborg har.

Man kan beräkna kostnaden för en utflyttning av 2000 skattebetalare varje år till cirka 100 miljoner. Dessutom är de sociala kostnaderna för de nytillkomna invånarna ofta högre, eftersom de i genomsnitt har sämre språkkunskaper och en lägre integration i det svenska samhället. För att klara ett sådan inflyttning är tvärtom en kraftig minskning av flödet till grannkommuner nödvändig.

Utflyttningen av medelinkomsttagare har också effekten att minska efterfrågan i det lokala näringslivet i Göteborg, samtidigt som den också kraftigt pressar på trafikapparaten i staden när pendlingen ökar. Situationen är med andra ord ohållbar. Sedan början av 1970-talet kan utflyttningen till grannkommuner summeras till cirka 100 000 personer. Detta har fört Göteborg från en toppklass inkomstmässigt i regionen till att vara fast förankrade i den lägsta regionen, med bara Lilla Edet efter sig.

För Demokraterna är det därför en nyckelfråga i budgeten och i alla andra sammanhang att kommunens gigantiska balansräkning och tillgångssida på olika typer av egendom aktiveras, för att investeras i sådana tillgångar som gör att människor som får arbete och stabiliserar sin livssituation också stannar eller återvänder till staden.

Vi måste med andra ord höja takten i planprocesserna för att ta fram helt nya villa- och radhusområden, vi behöver omvandla till bostadsrätter i utsatta områden och vi behöver frigöra resurser genom försäljningar av kommunal egendom som används ineffektivt.

Vi måste också genomföra investeringar i social infrastruktur som förskolor, välfungerande skolor och utbyggnader av nödvändiga vägar och spårvagnssträckor. Vi behöver inte minst underlätta investeringar i studentlägenheter. Göteborg har i Chalmers en högskola i världsklass och även Göteborgs Universitet är mycket attraktivt. De unga människorna är dessutom de som skapar framtidens företag och arbeten.

Alternativet till dessa satsningar är en fortsatt urgröpning av skattekraften samtidigt som behovet av ständigt ökade sociala insatser växer. Det kommer att innebära minst ett årtionde av detaljinsparningar på broddar, museibesök, stängningar av fritidsgårdar och så vidare – samtidigt som kommunalskatten ökar.

Därför är det nu dags att ta ansvar för framtiden. Efter förlorade decennier behöver vi istället bygga en attraktiv och välfungerande stad. För att göra det behöver vi omvandla en balansräkning av stål och betong till ett socialt hållbart kapital. Det är en målsättning som kan genomsyra all verksamhet i kommunen.

4. Kommunstyrelsens samordnande uppdrag

Bild: *Principskiss* över politisk organisation med förmåga att styra

Kommunstyrelsen och Kommunalsrådsberedningen

Kommunstyrelsen och Kommunalsrådsberedningen ska utifrån Kommunfullmäktiges beslut samordna och leda kommunens samlade verksamhet, tillsammans med förvaltnings- och bolagschefer som sammantaget utgör den samlade kommunledningen.

4.1 Personal och Arbetsmiljö – Stadenövergripande

Kommunen ska erbjuda villkor som är konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden. Ofrivillig deltid ska inte finnas i våra verksamheter. Heltid ska erbjudas i kombination med kompetensutveckling. Kommunens chefer och ledare ska ges möjlighet att utveckla sitt ledarskap.

Kompetensförsörjningen av medarbetare till kommunens verksamheter är till stor del beroende av att Göteborgs kommun uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, vilket i sin tur är beroende av bra ledning och styrning. Demokraternas förslag till förbättrad politisk ledning och styrning ska i slutändan leda till att fler ser Göteborgs Stad som en attraktiv arbetsgivare.

Arbetet för jämställdhet och jämlikhet ska vara en integrerad del i kommunens verksamheter. Alla göteborgare oavsett kön och olika bakgrund ska ha samma förutsättningar att utbilda sig och utvecklas på jobbet. Arbetet för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter ska

vara en naturlig och integrerad del av Göteborgs kommuns arbete, både som arbetsgivare och i befolkningsperspektivet.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver stärkas för att fler medarbetare ska må bra på jobbet och för att minska sjukfrånvaron. Samverkan med de fackliga organisationerna ska ses som en tillgång i detta arbete.

Prioriteringar för Personal och Arbetsmiljö

- Konkurrenskraftig lönesättning.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på minskad sjukfrånvaro.
- Kompetensförsörjningsarbete kopplat till förbättrad ledning och styrning av verksamheterna.
- Lokalt Samverkansavtal för Göteborgs stad daterat 2017-07-01 ska följas, inklusive i protokoll överenskommen hantering av arbetsbrist ska följas samt kompletteras med omställningsavtalet Kom-KL och vid behov utökat stöd till omställning utanför staden.
- Arbetstagarorganisationer ska hållas delaktiga i beredningen av nämndernas och bolagens specifika budgetförslag/affärs- och verksamhetsplaner.

4.2 Näringslivssekretariat under Kommunstyrelsen

(ersätter Business Region Göteborg)

Grunden för ett bra företagsklimat är förståelse för företagandets förutsättningar och en god dialog mellan företagare och ansvariga tjänstemän och politiker. Genom att skapa ett näringslivssekretariat direkt under kommunstyrelsen kan dialog och förståelse kring företagens förutsättningar förbättras. Med de styrande kommunalråden samlade i en kommunalrådsberedning ges bättre möjligheter att samordna och säkerställa företagens behov inom flera delar av kommunens verksamhet.

Myndighetsutövningen och servicen till näringslivet ska präglas av gott bemötande och effektiv hantering. Servicegarantier med maxtid införs för företagare vid myndighetsutövning och tillståndsärenden. När kommunens servicegaranti inte kan hållas på grund av kommunens oförmåga, t.ex. för bygglov, reduceras avgiften. Kommunen ska vara pådrivande, effektiv och samordna alla kommunens verksamheter vid tillståndsgivning.

Universitet och högskola är viktiga för alla företag i Göteborg. En väl fungerande akademi kan bidra till att nya företag startas. Kommunen ska stödja Chalmers och Universitetet att knyta till sig internationell spetskompetens för att öka kvaliteten på undervisningen samt öka närheten till unik kompetens för företagen som finns i Göteborg.

Internationella skolor är viktiga för att familjer med internationella forskare och annan internationell kompetens ska välja att bo i Göteborg.

Prioriteringar för Näringslivssekretariatet

- Servicegarantier vid myndighetsutövning och tillståndsärenden.
- Utvecklad dialog med företagare för att undanröja hinder och problem.
- Möjliggöra för Medicinareberget att utvecklas till Life Science-kluster.
- Kostnadseffektiv myndighetsutövning

4.3 Digitalisering och E-förvaltning

”E-förvaltning” innebär att i alla delar av kommunen utvecklas vad gäller tillgänglighet och servicenivå med hjälp av ny teknik. Medborgare och företag ska på ett enkelt sätt kunna följa och agera i sina ärenden elektroniskt och även enkelt kunna få del av all den information och data som finns tillgänglig i kommunens interna system.

En strategisk satsning på E-förvaltning kan möjliggöra både bättre service och högre effektivitet i kommunen. Göteborgs kommun behöver grundläggande IT-system som är användarvänliga och flexibla, och som stödjer verksamhetsprocesserna. Det behöver göras en översyn för att säkerställa god funktion och kostnadseffektivitet för IT-systemen inom kommunen.

Prioriteringar för Digitalisering och E-förvaltning

- Strategisk satsning på E-förvaltning och ökad transparens.
- Utvärdering av effektivitet och kostnader för kommunens IT-verksamhet. Översyn av IT-strategi och processer för hantering av IT-ekonomi inom kommunen.

4.4 Omvandling från projekt och kringarbete till grunduppdraget

Inom Göteborgs organisation bedrivs idag alltför mycket arbete i projektform eller i separata strukturer.

- Dagens arbete inom ”Jämlik stad” ska omvandlas till att bli en integrerad del av kommunens grunduppdrag.
- Dagens separata organisationsenheter såsom Mänskliga rättigheter inom Stadsledningskontoret och dess aktiviteter ska övergå till att bli en integrerad del i kommunens grunduppdrag.
- Dagens omfattande separata avdelningar och resurser kring kommunikation ska minska och till stor del övergå i att bli en integrerad del i grundverksamheternas arbetsuppgifter.
- Dagens höga aktivitetsnivå inom internationella samarbeten och andra externa nätverk ska genomlysas och minska i omfattning.
- Brysselkontoret ska avvecklas och ersättas med omvärldsbevakning som är integrerad i kommunens grundverksamheter.

4.5 Värderingar

Hedersrelaterat våld och förtryck är vår tids stora jämställdhetsfråga. Det är svårt att veta exakt hur många som lever under hedersförtryck i Göteborg, men allt talar dessvärre för att antalet

är mycket högt och även ökande. Flickor är generellt mest utsatta, men hedersrelaterat våld och förtryck drabbar även kvinnor, pojkar och män. Hedersrelaterat våld och förtryck innefattar övergrepp såsom våld, könsstypning, tvångsgifte, "uppfostringsresor", men också vardagsförtryck som att inte få välja vänner och kläder.

Den insats som tycks ha fungerat bäst enligt Göteborgs Stads samordnare mot hedersrelaterat våld och förtryck och enskilda medarbetare är resursteamerna som finns i en del stadsdelar. Resursteamerna vänder sig direkt till utsatta och till stadens tjänstepersoner. Resursteamerna ska kunna ges tid och möjlighet att kontinuerligt besöka skolor för viktigt upplysande och förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Det direkta arbetet för att hjälpa utsatta måste stärkas och förbättras. Det handlar om "kedjan" när någon ska hjälpas, att skyddsboende finns och ges, samt starkare stöd efter att någon har lämnat skyddat boende.

4.6 Segregation

Kommunens arbete mot segregation ska ta sin grund i att säkerställa väl fungerande förskola, grundskola och annan utbildning för boende i utsatta områden.

Möjligheten till egenförsörjning och att kunna äga sitt eget boende även i utsatta områden är avgörande för att bryta segregationen.

Trygghetsarbetet med bland annat införande av kvarterspoliser måste stärkas och leda till en kraftigt ökad upplevd trygghet i utsatta områden.

4.7 Inköp och upphandling

Göteborgs stad kan spara betydande belopp genom ett mer utvecklat och samordnat arbete gällande inköp och upphandling. Så kallad kategoristyrning och gemensamma inköpsprocesser ska införas.

4.8 Sänkning av ambitionsnivå

För att spara in på kostnader och resurser så behövs en kulturförändring i vad som är rimliga kostnader för olika aktiviteter. Interna konferenser kan till större del genomföras i kommunens egna lokaler och utan övernattnig. Årsredovisningar från bolagen och andra publikationer kan tas fram med lägre ambitionsnivå gällande innehåll och layout.

4.9 Målsättningar för Kommunstyrelsens samordnande uppdrag

A. Personal och Arbetsmiljö

Konkreta förbättringar vad gäller upplevd arbetsmiljö bland kommunens medarbetare.

B. Näringslivssekretariatet

Konkreta förbättringar i förutsättningarna för företagande och entreprenörskap.

C. Digitalisering och E-förvaltning

Konkreta förbättringar vad gäller lägre IT-kostnader och medborgarnas tillgänglighet till kommunens service.

D. Kommunens grunduppdrag

Konkreta förändringar och minskning av projekt, separata aktiviteter och enheter utanför grundverksamheterna.

E. Värderingar

Konkreta förändringar och förbättringar av upplevd trygghet i utsatta områden.

F. Segregation

Konkreta förbättringar inom utbildning och möjlighet till egenförsörjning för boende i utsatta områden.

G. Inköp och upphandling

Konkreta minskningar i inköpskostnader med hjälp av så kallad kategoristyrning och gemensamma inköpsprocesser.

H. Sänkning av ambitionsnivå

Kulturförändring i vad som är rimliga kostnader för olika aktiviteter såsom interna konferenser och publikationer.

4.10 Beslut gällande Kommunstyrelsens samordnande uppdrag:

- a.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en plan för utvecklat systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetstagarorganisationer ska hållas delaktiga i beredningen av nämndernas och bolagens specifika budgetförslag/affärs- och verksamhetsplaner.
- b.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa ett Näringslivssekretariat under Kommunstyrelsen (som ersättning till Business Region Göteborg).
- c.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram stadenövergripande plan och E-förvaltning samt effektivare IT-förvaltning.
- d.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att identifiera och avveckla projekt och separata aktiviteter som kan omhändertas av grundverksamheterna.
- e.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma stadens arbete kring segregation, värderingar och allas lika värde som en integrerad del av grundverksamheterna.
- f.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att införa så kallad kategoristyrning för inköp och gemensamma inköpsprocesser inom nämnder och bolag.
- g.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram direktiv för sänkta ambitionsnivåer inom exempelvis interna konferenser och publikationer.

5. Uppdrag till Nämnder och Bolag

Demokraternas förslag till ny politisk styrning och effektiviseringar möjliggör betydande ekonomisk omfördelning och satsning på kommunens grunduppdrag. Väl fungerande förskola, grundskola och gymnasium samt vård och omsorg är en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. Äldreomsorg, stöd inom funktionshinder, socialtjänst och vård kan fungera riktigt bra när kommunen och regionen samarbetar utifrån tydliga direktiv och målsättningar.

Välfärd och trygghet går hand i hand. Ytterst handlar det om att vi ska följa landets lagar. Kommunen ska uppfylla sitt ansvar. Varje människa måste göra sin del efter bästa förmåga. Stadsutveckling och bra fungerande trafiklösningar är också avgörande för ett Göteborg som ska kunna utvecklas med mer välfärd och trygghet.

Denna positiva utveckling som möjliggörs av Demokraternas politiska styrning ger i sin tur bättre förutsättningar för företag och andra verksamheter att utvecklas än bättre i Göteborg.

5.1 Uppdrag till Stadsdelsregioner

- SDR Hisingen, Nordost, Sydväst, Centrum

(Innefattar dagens Stadsdelar samt Social Resurs och Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning (NAV))

5.1.1 Trygghet

Otryggheten beror i grunden på att etablerade politiker — steg för steg — låtit betydelsen av landets lagar urholkas, i synnerhet i våra förorter. Demokraterna står för nolltolerans mot brottslighet och för att lagarna ska upprätthållas.

Både den verkliga brottsligheten och upplevda otryggheten ger idag en kraftigt försämrad livskvalitet för många göteborgare. Den upplevda otryggheten som begränsar var göteborgarna kan vistas påverkar även näringsliv, föreningsliv, kulturliv och andra verksamheter. För att förebygga brott och säkerställa en upplevd trygghet bland göteborgarna krävs ett brett spann av åtgärder. Kommunens förebyggande områdesarbete i samverkan med andra aktörer skapar stöd och aktiviteter. Detta är avgörande för trygghet och positiv utveckling i förorter där det finns stora behov.

Att införa 300 kvarterspoliser i samverkan med staten med ständig närvaro i våra förorter ger ökad grundläggande trygghet, som i sin tur skapar ökade möjligheter för människor att röra sig och delta i aktiviteter. Stadens egna trygghetsvårdare och fältarbetare ska mobiliseras i samverkan med staten för ökad trygghet.

Våra parker ska vara välskötta och upplysta, året runt. Städning och klottersanering måste förbättras. Nolltolerans mot klotter och nedskräpning ska gälla i Göteborg.

Prioriteringar för trygghet

- Pilotprojekt med 300 kvarterspoliser i samverkan med staten.
- Förebyggande områdesarbete.
- Utbildning ska ges till föräldrar och blivande föräldrar
- Svarta hyreskontrakt ska stoppas så att ekonomiskt och socialt utsatta människor inte utnyttjas.
- Bidragsberättigade föreningar och ideella verksamheter ska vara demokratiskt säkrade för att få bidrag.
- Tydlig kommunal handlingsplan mot extremism ska vägleda berörda verksamheter.
- Övervakningskameror ska införas på brottsfrekventa platser och där stor otrygghet upplevs.
- Ökad belysning ska införas på torg, gångbanor, cykelbanor och andra platser som upplevs som otrygga.
- Nolltolerans mot nedskräpning och test av skräpvakter.

Målsättningar för trygghet

Konkreta förbättringar i upplevd trygghet och i det brottsförebyggande arbetet.

5.1.2 Äldreomsorg

Alla göteborgare har rätt till bra vård och omsorg genom hela livet. Så är det inte fullt ut idag. I hemtjänsten gör medarbetarna stora insatser hemma hos våra äldre men under stressade förutsättningar. Oron är stor bland många äldre, men även hos anhöriga.

Inom hemtjänsten är det alltför många olika personer som besöker våra äldre i hemmet. Det är viktigt med en hemtjänst som satsar på kontinuitet och låter äldre göteborgare träffa samma personal så mycket som möjligt.

Införandet av Lagen om valfrihet (LOV) behöver följas upp med mål att öka kvaliteten och nöjdhet bland brukare och anställda. Transparens och jämförbara nyckeltal behövs mellan förvaltningar (SDR) och fristående aktörer. Vi ska alltid sträva efter "Best practice" genom att lära av varandra.

Äldre göteborgare ska kunna trivas och må bra genom att varje äldreboende ska verka för en god, hemlik miljö med tillgång till dagliga aktiviteter och utevistelse. De boende ska vara med och besluta hur boendet ska utformas i form av miljö, mat, aktiviteter m.m. Detta kommer att öka livskvaliteten för de boende.

Demokraterna verkar för en god kommunal vård och omsorg med en professionell organisation och ledning, vilket kommer att bidra till bättre välfärd för våra äldre.

Det behövs mer resurser i det verksamhetsnära arbetet med våra äldre. Samtidigt behövs omprioriteringar avseende chefsled och administration ovanför enhetschefsnivå. Med färre stadsdelsnämnder (fyra stadsdelsregioner) möjliggörs ett minskat antal högre chefer och effektivare stödfunktioner.

Prioriteringar för äldreomsorg

- Öka antalet platser på äldreboende samt andra boendeformer med stöd till äldre.
- Stimulera till fler Trygghetsboenden och Seniorboenden som förmedlas via Boplats.
- En god, hemlik miljö på äldreboende med tillgång till dagliga aktiviteter samt utevistelser.
- Äldres delaktighet och påverkan på miljö, mat och aktiviteter.
- Närvarande personal vid livets slutskede.
- Hemsjukvårdsläkare som har möjlighet att besöka patienten i hemmet.
- Gemensamt journalsystem inom sjukhus, vårdcentraler och kommun för att effektivisera arbetet och spara tid åt såväl personal som patienter.
- Löneöversyn för omsorgspersonal, det är dyrt med ständiga rekryteringar.
- Bonus för hemtjänst som satsar på kontinuitet.
- Uppföljning av LOV med mål att öka kvaliteteten och nöjdhet bland brukare och anställda.

Målsättningar för äldreomsorg

Kommunens verksamhet ska säkerställa kort kötid till äldreboende och trygghetsboende, samt att äldre ges god möjlighet till påverkan på sin vardag.

Övriga målsättningar: Jämställda villkor för brukare med höjd kvalitet; jämställda villkor för anställda och bättre arbetsmiljö; valfrihet avseende utförare av välfärdens insatser (LOV).

5.1.3 Samhällsstöd, Socialtjänst och Funktionshinder

Göteborg ska vara en stad där alla kan forma sina liv på egna villkor. Den sociala och ekonomiska tryggheten ska finnas i kommunen för dem som behöver hjälp och stöd.

Utanförskap vänds till gemenskap genom att göteborgare får rätt stöttning och insatser för att komma ut i jobb, komma ur ett missbruk eller andra begränsande situationer.

Den som idag uppbär försörjningsstöd ska erbjudas sysselsättning på vägen mot egen frihet och försörjning. I Göteborg ska vägen till arbete och kunskaper i svenska vara kort, göteborgare ska kunna vara självförsörjande, oavsett ursprung.

Göteborgs befolkning växer kontinuerligt, men bostadsbyggandet har hittills inte varit tillräckligt för att motsvara behoven. Konkurrensen om bostäderna inom det befintliga hyresrättsbeståndet är stort och bostadskön är lång. Bostadsbristen är särskilt svår för hushåll med låga inkomster.

Under 2019 beräknas de boendesociala kostnaderna för staden överstiga 900 miljoner kronor. Denna situation är ohållbar både för de många individer som har svårt att få en bostad, men också för kommunens ekonomi.

Boendeförsörjningsmodellen Bostad först behöver tillämpas i hela staden. Det är kostnadseffektivt och riktar sig till de som står längst ifrån bostadsmarknaden med komplexa behov inom missbruk och/eller psykisk ohälsa. Många lyckas bo kvar och det är en kostnadseffektiv insats jämfört med akutboende.

Utbyggnadstakten för Bostäder med särskild service behöver ökas.

Staden ska arbeta för nära samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utifrån de fyra geografiska områdena. Dagens arbete för jämlikhet inom Jämlik stad ska övergå till att vara en integrerad del av kommunens grunduppdrag.

Prioriteringar för Samhällsstöd, Socialtjänst och Funktionshinder

- Tydligare riktlinjer för försörjningsstöd, med ökade insatser för att nå egenförsörjning. Jobba med stadengemensamma rutiner för ett jämlikt Göteborg, frigöra kraften hos den egna individen för egen försörjning (Angeredsmodellen - jobb/sysselsättning först) och automatisering försörjningsstöd (Trelleborgsmodellen).
- "Lean" som arbetssätt (tydliga beslutsgrupper med korta avstämningar tillsammans med personalgrupperna).
- Utvärderingsprocess för snabb återkoppling till SPINK (inköpsfunktion för boendeplatser) och Inköp och upphandling avseende kvalitetsbrister av köpta platser. Gemensam behovsöversyn inom SDR inklusive Social resursförvaltning.
- Tillämpa boendeförsörjningsmodellen Bostad först i hela staden.
- Byggnation av nya bostäder med särskild service (BmSS).
- HBTQ-planens ej genomförda punkter behöver resurssättas.
- Mottagningar och skyddade boenden för våldsutsatta behöver utvecklas.
- Sänkta kostnader för socialt boende i samverkan med Fastighets- och Byggnadsnämnden och AB Framtiden. Mål om 150 miljoner kronor i besparing för år 2020 och ytterligare 200 miljoner kronor för år 2021.

Målsättningar för Samhällsstöd, Socialtjänst och Funktionshinder

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i sänkta kostnader för försörjningsstöd och för bostadsförsörjningen, samt behovstäckning för bostäder med särskild service (BmSS).

Övriga målsättningar: Jämställd socialtjänst som följer lagstiftningen oavsett vart man bor, processorienterat arbetssätt, likvärdighet – arbetsmiljö, kontrollerade kostnader för inköpt vård/omsorg och ökad kvalitet, automatiserade bedömningar och sammanslagning av arbete/sysselsättningsinsatser.

5.1.4 Arbetsmarknad

Nya jobb och företag behöver växa fram i hela Göteborg. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga.

Arbetet med att öka sysselsättningen för personer med funktionsnedsättning ska intensifieras, stadens arbetsplatser ska ta emot personer med funktionsnedsättning.

Samtliga nämnder och bolag ska, så långt möjligt, bidra till att stadens ungdomar ska få möjlighet till feriejobb. Särskilt fokus är på ungdomar i våra förorter. Arbetet med att få fram fler feriejobb i privat sektor ska intensifieras i samverkan med näringslivet.

Ofta uppmuntras och supportas vuxna människor till entreprenörskap och att skapa sina egna jobb. Denna uppmuntran och support för entreprenörskap och att skapa sina egna jobb bör även återfinnas bland sommarjobben som erbjuds till skolungdomar. Inte minst för att unga har en naturlig energi och drivkraft.

Erfarenheter i både Göteborg och omvärlden bör ligga till grund för att utreda ett upplägg för en kombinerad entreprenörskapsskola och sommarjobb till ungdomar i Göteborgs kommun. Grundprincipen för denna kombinerade entreprenörskapsskola och sommarjobb skall vara att ge unga förutsättningar och verktyg för att skapa sina egna jobb och verksamheter. Med rätt modell och utformning bör detta förslag leda till att stadens kostnader för sommarjobb minskar, men att skolungdomar får sysselsättning och inkomstmöjligheter under sin sommarledighet samt grund för fortsatt utveckling inom företagande.

Café- och restaurangnäringen skapar många arbetstillfällen för ungdomar och de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Göteborgs Stad ska värna och underlätta för dessa verksamheter.

Prioriteringar inom arbetsmarknad

- Tydliga krav på sysselsättning för försörjningsstödstagare som kan arbeta eller studera svenska.
- Göteborgare ska, oavsett var de befinner sig i livet, ges möjlighet att utvecklas för att vara anställningsbara.
- Samarbete med näringsliv och arbetstagarorganisationer om jobb för att aktivera de som står utanför arbetsmarknaden.
- Sommarjobb till alla ungdomar i 9:an och sommarjobb till gymnasieungdomar.
- Utreda ett upplägg för en kombinerad entreprenörskapsskola och sommarjobb till ungdomar.

Målsättningar inom arbetsmarknad

Konkreta förbättringar i sysselsättningsgrad och självförsörjning för göteborgarna.

5.2 Uppdrag till Förskolenämnden

Vi får det samhälle vi skapar - det börjar i förskolan

Barnen är Göteborgs framtid och behöver få den bästa starten i livet genom en förskola som gynnar deras utveckling och lärande. Varje barn skall ges möjlighet att växa och utvecklas som individ och få en god kunskapsbas inför skolstart. Därför måste staden skapa en attraktiv och trygg verksamhet där såväl barn som pedagoger trivs och utvecklas.

Förskolans uppdrag innebär bland annat att skapa en verksamhet där lärande, omsorg och fostran bildar en helhet. Forskning visar att barn som gått på en förskola av hög kvalitet har bättre betyg i årskurs nio.

5.2.1 Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

En av de största utmaningarna är kompetensförsörjning av legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare. Arbetsförmedlingens bedömningar av arbetsmarknadsläget visar att antalet barn och unga i befolkningen kommer fortsätta öka, vilket innebär att den höga efterfrågan på yrkesgruppen barnskötare och förskollärare kommer att kvarstå. Inom majoriteten av yrkena är medelåldern hög, vilket innebär relativt stora pensionsavgångar under de kommande fem åren.

Under lång tid har det utbildats för få barnskötare och förskollärare vilket leder till kompetensbrist i våra verksamheter. Bara i Göteborg behöver hundratals förskollärare anställas de närmaste åren. Tyvärr leder bristen på förskollärare till att fler vill lämna yrket då arbetsbelastningen blir för stor. Den höga arbetsbelastningen och stressen gör det svårt att utföra det pedagogiska uppdraget där varje barn ska mötas utifrån sina förutsättningar och behov. En annan försvårande faktor är allt kringarbete som behöver utföras. Pedagogerna måste få ägna sig åt barnen och slippa tidskrävande uppgifter som vikarieanskaffning, beställning av varor m.m. Det är förskolläraren som ansvarar för att läroplanen följs och måste därför få tillräcklig planeringstid för att kunna garantera den pedagogiska kvalitén i barngruppen.

Demokraterna vill genom ökade resurser ge pedagoger och rektorer bättre förutsättningar för att utföra sina uppdrag utifrån de styrdokument och lagar som måste följas. För att utveckla verksamheten och ta till vara på de kompetenser som finns bland anställda behöver fokus ligga på att utveckla och ge förutsättningar för det kollegiala lärandet. Utbildningen ska vara kompensatorisk och likvärdig. Därför behövs bland annat större ekonomisk tilldelning som riktas för att säkerställa höjd kvalitet och likvärdighet ute i verksamheterna, samt en tydlig uppföljning av faktiskt utfall.

5.2.2 Stärk rektorsrollen

Göteborg har problem med att kompetenta rektorer lämnar yrket då glappet mellan krav och resurser är för stort. Bristen på rektorer är akut och redan idag yttrar den sig i stora rekryteringsproblem och hög omsättning, vilket leder till sänkt pedagogisk kvalitet i verksamheten och försämrade arbetsmiljö för personalen. Rektorns främsta uppgift är att säkerställa den pedagogiska kvalitén, ett uppdrag som näst intill är omöjligt mot bakgrund av den höga arbetsbelastningen. Det pedagogiska ledarskapet är viktigt varför en översyn måste göras som reglerar antalet medarbetare per rektor samt skapa realistiska förutsättningar att leda verksamheten. Alla rektorer ska erbjudas statlig rektorsutbildning inom sin arbetstid.

5.2.3 Digitalisering

Den reviderade läroplanen i förskolan innefattar nya skrivningar gällande digital kompetens och digitala verktyg i förskolan, vilka idag saknas på de flesta förskolor. Samtidigt behöver behov av infrastruktur och administrativt tekniskt stöd tillgodoses för att klara av en digitalisering i förskolan.

5.2.4 Lämplighetsprövning för pedagogisk omsorg

Det har framkommit att personer med kopplingar till våldsbejakande extremism ansökt om att få starta pedagogisk omsorg och förskola. Detta kan aldrig accepteras. Vi förespråkar att samma typ av lämplighetsprövning som sedan januari 2019 görs för alla enskilda huvudmän som vill starta fristående förskola även ska göras vid ansökan om att starta pedagogisk omsorg.

5.2.5 Att värna om barnen

Förskolan har en viktig funktion att uppmärksamma barn som av olika anledningar riskerar att fara illa. All personal behöver känna sig säkra på att det finns tydliga rutiner kring orosanmälningar samt ett nära samarbete med socialtjänsten. Vidare måste all personal inom förskola få kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck så att de i sin verksamhet kan uppmärksamma och hjälpa barn som lever under förhållanden som inte är förenliga med mänskliga rättigheter och svensk lagstiftning.

5.2.6 Utbildning för vårdnadshavare

En utbildning för vårdnadshavare med syfte att förtydliga förskolans uppdrag respektive vårdnadshavares ansvar behöver införas. Vårdnadshavares delaktighet och inflytande i förskolan ska stärkas och förtydligas genom möjligheten att upprätta förväntansdokument mellan verksamhet och vårdnadshavare för att klargöra respektive ansvarsområde och förutsättningar.

5.2.7 Förskolans fysiska miljö

Vi har alltför många förskolor som inte håller måttet rent standardmässigt och underhållet av förskolebyggnader måste prioriteras. Detta samtidigt som takten för att bygga nya förskolor måste intensifieras. Den röda tråden måste vara verksamheternas behov, vi kan inte bygga förskolor utan att de som kan och kommer nyttja utbildningslokalerna får vara med från idé till byggnation. Miljön i förskolan ska följa samma standard som i andra kommunala verksamheter.

Prioriteringar för förskola

- Minska barngruppernas storlek med mål om 12 barn (1 - 2 år) respektive 15 barn (3 - 5 år).
- Att barngruppernas storlek är anpassade efter lokalens storlek
- Öka möjligheten för alternativa vägar in till yrket för att säkra kompetensförsörjningen.
- I områden med utmaningar på grund av segregation behöver vi öka antalet förskollärare genom att rikta medel för att höja lönestrukturen och förbättra arbetsvillkoren.
- Lönesättningen måste ses över för att kompensera för de som jobbat länge inom yrket och halkat efter jämfört med nyrekryteringar.
- Hälsofrämjande insatser för personalen inom förskolan.
- Byggnation av nya förskolor samt upprustning av befintliga.
- Personal ska kunna fortbilda sig på arbetstid
- Avlastning för kringuppgifter – mer tid till det pedagogiska uppdraget.
- Delat ledarskap och minska antalet medarbetare per rektor till ca 25 st.
- Rektorer i förskola ska erbjudas statlig rektorsutbildning inom sin arbetstid.
- Införa en utbildning för vårdnadshavare med syfte att förtydliga förskolans uppdrag och vårdnadshavares ansvar.
- IT-satsning: Digitala arbetsverktyg till pedagogisk personal. Näradministrativ IT-support. Kompetensutveckla personalen för att säkerställa digital kompetens.

Målsättningar för förskolenämnden

Kommunens förskoleverksamhet ska utvecklas för att på sikt sammantaget över staden hålla en kvalitet i klass med de bästa i Sverige.

Verksamheten ska utvecklas så att förskolepersonalen upplever kommunen som en mer attraktiv arbetsgivare.

5.3 Uppdrag till Grundskolenämnden och Utbildningsnämnden

Alla elever i Göteborg har rätt till en grundskola och gymnasieskola med hög kvalitet som gynnar deras utveckling och lärande samt präglas av studiero. Utbildningen ska vara kompensatorisk och likvärdig, vilket inte är en självklarhet idag då det finns stora skillnader mellan stadens skolor. Detta speglas i andelen elever som inte klarar kunskapskraven.

Staden måste skapa en attraktiv och trygg verksamhet på alla skolnivåer där såväl elever som personal trivs. En renodling av läraryrket är nödvändig så att lärarna kan prioritera undervisning. Pedagoger och rektorer behöver få bättre förutsättningar för att utföra sina uppdrag utifrån styrdokument och lagar. Alla elever ska bli bemötta utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Vidare ska elever som befinner sig i komplexa lärandesituationer garanteras det stöd de behöver. Det kollegiala lärandet behöver främjas för att utveckla verksamheten och ta till vara på de anställdas kompetenser. Därför behövs större ekonomisk tilldelning som riktas för att säkerställa höjd kvalitet och likvärdighet ute i verksamheterna, samt en tydlig uppföljning av faktiskt utfall.

5.3.1 Tvåläarsystem

Det råder lärarbrist och många elever når inte målen. Skolan ska vara en attraktiv arbetsplats och vi behöver hitta åtgärder för att behålla lärare, locka fler till yrket, få tillbaka de som lämnat samt öka elevers måluppfyllelse. En sådan åtgärd är att införa tvåläarsystem. Med två lärare i klassrummet skapas bättre förutsättningar för pedagoger att klara sina uppdrag då de hjälps åt med planering, genomförande och efterarbete. Behovet av korttidsvikarier minskar kraftigt, för om en lärare blir sjuk finns den andre på plats vilket ger kontinuitet i undervisningen och dyra vikariekostnader undviks. Möjligheten att möta varje enskild elevs behov ökar betydligt, oavsett om det handlar om extra stöd eller extra utmaningar. På olika håll där tvåläarsystemet har prövats har elevernas kunskapsnivå höjts och betygen förbättrats.

Till följd av dagens lärarbrist kommer det ta tid att fullt ut införa ett tvåläarsystem även om systemet i sig kan locka lärare. Ett delmål mot ett fullt utarbetat tvåläarsystem är att ha tre lärare på två klasser där kärnämnen ska prioriteras. Ett första steg är att satsa på tvåläarsystem på skolor med stora utmaningar och låg måluppfyllelse.

5.3.2 Elever i grund- och gymnasieskolan

Göteborgs stad måste säkerställa att alla elever i grund- och gymnasieskolan får rätt till en likvärdig utbildning som främjar utveckling och lärande. Kvaliteten behöver höjas och utvecklas för att i högre grad ge förutsättningar att arbeta mot målen i läroplanen. Grund- och gymnasieskolan får inte hamna vid sidan av i ett jämlikt skolsystem och det behöver därför satsas på minskad segregering och att minska avstånd mellan skolformerna.

5.3.3 Behovsanpassad undervisning

Likaväl som elever i behov av särskilt stöd behöver extra stöttning och anpassning, behöver elever med särskild begåvning mötas och utmanas redan i de lägre åldrarna och inom alla skolämnen. Trots att skollagen är tydlig med detta uppfyller inte alla skolor lagkraven.

Gymnasieskolan bör erbjuda särskilda, avancerade kurser inom en bredd av ämnen där elever från hela staden läser kurserna tillsammans under ett format som i större grad liknar det på universitet/högskola, med föreläsningar och mer eget ansvar. Detta kan även bidra till integration och kontakt mellan elever i stadens olika delar.

5.3.4 Stärk rektorsrollen

Göteborg har problem med att kompetenta rektorer lämnar yrket då glappet mellan krav och resurser är för stort. Bristen på rektorer är akut och redan idag yttrar den sig i stora rekryteringsproblem och hög omsättning på skolledare, vilket leder till sänkt pedagogisk kvalitet i verksamheten och försämrad arbetsmiljö för personalen. Rektorns främsta uppgift är att säkerställa den pedagogiska kvaliteten, ett uppdrag som näst intill är omöjligt mot bakgrund av den höga arbetsbelastningen. Det pedagogiska ledarskapet är viktigt varför en översyn måste göras som reglerar antalet medarbetare per rektor samt skapa realistiska förutsättningar att leda verksamheten. Alla rektorer ska erbjudas statlig rektorsutbildning inom sin arbetstid.

5.3.5 Samverka med lärarutbildningar

Det behöver arbetas fram ett tydligt system tillsammans med lärarutbildningen för uppdragsbaserade examensarbeten för lärarstudenter på nämndens skolor. Detta kan stärka banden mellan högre utbildning och nämndens skolor samt bidra till framtida kompetensförsörjning.

5.3.6 Renodla läraryrket

Lärare lägger mycket tid på dokumentation och andra kringssysslor vilket måste minska så att de kan fokusera på undervisningen. För att möjliggöra detta behöver skolan satsa på att utöka befintliga understödande funktioner som till exempel vaktmästare, it-support, trygghetsvårdar, elevassistenter och resurser inom elevhälsan.

Mentorskapet för gymnasielärare upptar mycket tid från att utveckla kvaliteten på undervisningen och därför bör nya former för mentorsrollen utredas, exempelvis i form av renodlade mentorer.

5.3.7 Utveckla elevhälsoarbetet

Hälsa och lärande går hand i hand, men idag mår många elever dåligt, vilket påverkar skolresultaten. Elevhälsan behöver arbeta förebyggande och främjande för att bidra till en bättre hälsa hos eleverna och främja arbetsmiljön. Elevhälsoarbetet ska bedrivas på ett sätt som är effektivt och som innebär skillnad för eleverna och det ställer krav på

organisationsförmåga och ledarskap. För att få till en optimal verksamhet på alla skolor behövs ett gemensamt arbetssätt utformas inom elevhälsoteamen och antalet skolsköterskor, kuratorer, psykologer, specialpedagoger och speciallärare måste öka i förhållande till antalet elever.

Skolfam-team behöver stärkas. De utför kartläggning och uppföljning kring skolarbetet för de barn och unga som är familjehemsplacerade och ska vara ett stöd i deras skolgång. För att samtliga barn som är placerade ska få hjälp saknas idag tre team.

5.3.8 Digitalisering

Det behövs resurser för att säkerställa likvärdiga förutsättningar avseende den digitala kompetensen. Den reviderade läroplanen i grundskolan innefattar nya skrivningar gällande digital kompetens och digitala verktyg i skolan. Administrativt tekniskt stöd av digitala verktyg måste finnas.

5.3.9 Fritidshem

Fritidshemmets uppdrag är stort och betydelsefullt. Det är ett viktigt komplement till skolan, där eleverna får använda och utveckla förmågor på annat sätt än i skolan. Fritidshemmets kvalitet ska säkerställas genom ökad personaltäthet och mindre grupper.

5.3.10 Barnkonventionen

En viktig del av skolans uppdrag är att förmedla och förankra demokratiska värden och den värdegrund som samhället vilar på. Barnkonventionen blir lag 1 januari 2020 och förvaltningen måste ta fram ett gemensamt förhållningssätt som lever upp till skrivningarna i Barnkonventionen.

5.3.11 Samverkan och förebyggande arbete

Förtroendefulla relationer mellan lärare och elevernas vårdnadshavare är viktigt då det kan bidra till en ökad måluppfyllelse för eleverna. Tydlig information ska ges till vårdnadshavare om vad det innebär att vara förälder med barn i skola. Vikten av att äta bra, få tillräckligt med sömn och främjande av god hälsa, inklusive tandhälsa, är grundläggande. Även vårdnadshavarens inställning till skolarbete och vikten av att studera har direkt betydelse för elevens prestationer. Som en del i arbetet med att skapa en samsyn kring ansvar och förväntningar ska ett förväntansdokument tas fram för samtliga skolor.

Vi vill se fortsatt satsning i projekt så som ”skolan mitt-i-byn” med syfte att stärka integrationen, föräldrasamverkan, aktiv fritid samt relationer mellan olika aktörer i och omkring skolan.

Demokraterna vill införa fri ”pedagogisk lunch” för poliser i Göteborgs skolmatsalar. Det innebär att poliser ges möjlighet att kostnadsfritt äta lunch med stadens elever i kommunens

skolmatsalar. Att poliser blir ett naturligt socialt inslag på stadens skolor bygger förtroende och relationer samt verkar trygghetsskapande. Över tid kan polis- och elevluncherna bidra till att färre ungdomar hamnar i kriminalitet och andra negativa sammanhang.

Skolan har en viktig funktion att uppmärksamma elever som av olika anledningar riskerar att fara illa. All personal behöver känna sig säkra på att det finns tydliga rutiner kring orosanmälningar samt ett nära samarbete med socialtjänsten. Vidare ska all personal inom skolan få kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck så att de kan uppmärksamma och hjälpa barn som lever under förhållanden som är oförenliga med mänskliga rättigheter och svensk lagstiftning.

När en elev efter ett skollov eller plötsligt under terminen saknas måste skolan enligt lag göra en orosanmälan. I nuläget vet inte Göteborgs Stad hur många barn och ungdomar som årligen förs utomlands av hedersrelaterade anledningar. På Demokraternas initiativ kommer nu staden årligen göra en kartläggning av saknade barn i syfte att kunna stärka arbetet och få en helhetsbild kring denna allvarliga problematik. Med en tydligare överblick om problematikens omfattning kan det preventiva arbetet stärkas och uppföljning anpassas efter behov. Riktade resurser och satsningar krävs för att motverka att barn och ungdomar förs utomlands.

Det kommunala informationsansvaret innebär också att kommunen är skyldig att hålla sig informerad om hur ungdomar upp till tjugo år är sysselsatta även om de väljer att inte gå i gymnasiet. Detta arbete måste stärkas för att kunna fånga upp ungdomar som lever under hedersrelaterat våld och förtryck och andra problembilder.

5.3.12 Skolans fysiska miljö

Vi har alltför många skolor som inte håller måttet rent standardmässigt och underhållet av skolbyggnader måste prioriteras. Detta samtidigt som takten för att bygga nya skolor måste intensifieras. Den röda tråden måste vara verksamheternas behov, vi kan inte bygga skolor utan att de som kan och kommer nyttja utbildningslokalerna får vara med från idé till byggnation. Miljön i skolan ska följa samma standard som i andra kommunala verksamheter.

Prioriteringar för Grundskolenämnden och Utbildningsnämnden

- Införa tvålärarsystem stegvis i grundskolan utifrån behov och tilldelad budget
- Säkerställa att elever i grund- och gymnasiesärskolan får rätt till en likvärdig utbildning
- Ökade resurser för att säkerställa att det blir mer attraktivt att vara lärare i skolor som idag har låg måluppfyllelse.
- Renodla läraryrket och ge lärarna förutsättningar att fokusera på undervisningen
- Lönesättningen måste ses över för att kompensera för de som jobbat länge inom yrket och halkat efter jämfört med nyrekryteringar.
- IT-satsning: Näradministrativ IT-support. Kompetensutveckla personalen för att säkerställa digital kompetens.
- Fritidshemmets kvalitet ska säkerställas

- Möjliggöra alternativa vägar in till läraryrket för att säkra kompetensförsörjningen.
- Införa delat ledarskap och minska antalet medarbetare per rektor till ca 25 st.
- Byggnation av nya skolor samt upprustning av befintliga.
- Alla rektorer ska erbjudas statlig rektorsutbildning inom sin arbetstid.
- Öka antalet skolsköterskor, speciallärare, kuratorer och psykologer i förhållande till antal elever.
- Utveckling av ytterligare Skolfam-team.
- Daglig fysisk aktivitet för alla i skolan.
- Fria skolluncher för tjänstgörande poliser
- Måltiderna i skolan måste i större utsträckning planeras utifrån vad eleverna föredrar och som ger näring och energi för hela skoldagen.
- Skolans samverkan med det omgivande samhället, vårdnadshavare, individ- och familjeomsorg samt föreningsliv ska utvecklas.
- All personal ska utbildas för att identifiera och bemöta barn och ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
- Byggnation av nya skolor samt upprustning av befintliga.
- Uppdragsbaserade examensarbeten för lärarstudenter på nämndens skolor.
- Satsning på yrkesprogram med betoning på möjligheter att läsa in högskolebehörighet.
- Erbjuda avancerade kurser inom gymnasiet.

Målsättningar Grundskole- och Gymnasienämnd

Konkreta förbättringar i elevernas kunskapsresultat samt att skolan stärker elevernas vilja att lära sig mer. Utveckla verksamheten till att upplevas som en mer attraktiv arbetsgivare.

5.4 Uppdrag för Idrotts- och föreningsnämnden

Idrotten och föreningslivet har stor betydelse för göteborgarnas hälsa och livskvalitet. Föreningslivet är dessutom viktigt för hela samhällsutvecklingen. Det är i föreningarna många av göteborgarna har sin vardag och Demokraterna vill ge fler möjlighet till ett aktivt föreningsliv. Det lokala föreningslivet är en viktig grundpelare i demokratin och för möjligheterna att skapa sammanhållning och positiv utveckling i samhället i stort. Därför behövs en ökad satsning på idrotten och föreningslivet.

En idrottsstrategi för hur bredd- och elitidrottens förutsättningar kan stärkas i Göteborg behöver tas fram.

Demokraterna lägger en särskild satsning på investeringar i nya idrottsanläggningar. Det behövs nya anläggningar i alltifrån fullmått för handboll, ishallar, enkla hallar för fotboll, till en ny friidrottsanläggning i Björlanda.

Idrottsföreningarna i framförallt utsatta områden behöver stöttas med finansiering av föreningskonsulenter och arvodering för unga ledare.

Prioriteringar för Idrotts- och föreningsnämnden

- Stöd till arvodering av unga ledare och föreningskonsulenter.
- Bygga nya sporthallar och idrottsanläggningar, inklusive bland annat idrottshall i Backa och ersättningsarena för elithandboll (RIK).
- Förenklad administrationen för föreningslivet.
- Utveckla möjligheterna för äldres motion.
- Framtagande av Bredd- och elitidrottsstrategi för Göteborg.

Målsättningar för Idrotts- och föreningsnämnden

Konkreta förbättringar i tillgänglighet till träningstider för idrottsföreningar och förenklad administration i kontakten med kommunen.

5.5 Uppdrag för Kulturnämnden

Kulturen ska växa och nå fler, och Göteborg ska vara en vital kulturstad. Konstnärlig kreativitet är nödvändig för utvecklingen av levande och fungerande demokratiska samhällen.

Kulturen är viktig för göteborgarna och deras välbefinnande, men också för näringsliv, arbetsmarknad, turism och stadens profil och attraktionskraft. Kulturens kraft ligger i att den bidrar till social sammanhållning, ökad förståelse och möten mellan göteborgare.

De fria kulturverksamheterna ska stimuleras för att nå fler göteborgare. Kulturinstitutionerna behöver ha långsiktiga förutsättningar när det gäller lokalbehoven och kostnaderna för att kunna bedriva verksamhet över tid. Det behövs en översyn vad gäller tillgången och möjligheten att hyra ändamålsenliga lokaler.

Kulturskapare ska garanteras konstnärlig frihet — det är viktigt att upprätthålla principen om en armlängds avstånd mellan kultur och politik.

Prioriteringar för Kulturnämnden

- Bibliotekens öppettider behöver utökas på kvällar och helger.
- Satsning på kulturskolan och El Sistema
- Replokaler och stöd till ungdomar.

Målsättningar för Kulturnämnden

Konkreta förbättringar vad gäller tillgänglighet till kultur.

5.6 Uppdrag för Fastighets- och Byggnadsnämnd

(Innefattar dagens Fastighetsnämnd och Byggnadsnämnden samt relaterade uppgifter från ett avvecklat Älvstranden Utveckling AB samt Stadsledningskontorets stadsutvecklingsfunktion)

Göteborg måste skapa förutsättningar för ett fortsatt bostadsbyggande med hållbar ekonomi i byggprojekten och tillhörande exploateringsinvesteringar. Kommunen behöver bli mer effektiv i att ta fram detaljplaner.

En hållbar hög takt i bostadsbyggandet är avgörande för Göteborgs tillväxt. Kommunen, göteborgarna, byggaktörerna och fastighetsägarna måste samarbeta redan på ett tidigt stadium säkerställa att byggprojekten blir hållbara ekonomiskt för att kunna nå ambitionerna inom stadsutvecklingen i praktiken.

Det behövs inte bara fler vanliga lägenheter, utan också fler radhus och villor, studentbostäder, äldreboenden, bostäder med särskild service, förskolor, skolor, bibliotek, fotbollsplaner, ishallar, simhallar och övriga kultur- och idrottsanläggningar. Samt exploaterbar mark för näringslivets etableringar.

För att lyckas med detta måste något av de stora stadsutvecklingsprojekten prioriteras ned för att få tillräcklig kraft i genomförandet i de områden som prioriteras upp. Demokraterna föreslår därför att planerna för Frihamnen förutom längs Hjalmar Brantingsgatan pausas tillsvidare.

Utvecklingen av stadens tyngdpunkter enligt utbyggnadsplaneringens strategier är central. Våra förorter behöver ett fortsatt fokus på trygghet och hållbar upprustning i dialog med de boende samt näringsliv och civilsamhälle.

Ett program för förortens utveckling ska genomföras. Vi har Sveriges största och rikaste allmännytt, detta ska märkas i våra förorter.

Göteborgs Innerstad och området inom vallgraven firar 400 år och detta är stadens hjärta. Världen runtom Göteborg förvandlas och handeln blir mer digital och mer ekologisk. Förutsättningarna för småföretagarna/handlarna kan stärkas genom att flödena av besökare, kunder och turister lätt kan ta sig runt i staden med tät kollektivtrafik, bra fotgängarstråk, samt bra tillgänglighet för bilar och leveranser in och ut ur staden. Småstadskänslan och storstadspulsen skall fortsatt kunna samverka och göra Göteborg till norra Europas trevligaste stad.

Prioriteringar för Fastighets- och Byggnadsnämnd

- 50 000 nya bostäder fördelade på villor, radhus, lägenheter och studentbostäder fram till år 2030.
- Förkorta handläggningstiderna för detaljplaner och bygglov.

- Fler byggaktörsdrivna detaljplaner.
- Alla göteborgare ska ha ett grönområde med hög kvalitet inom gångavstånd.
- Boende i allmännyttans hyreslägenheter i ytterområdena ska ges möjlighet att äga sitt boende.
- Kommunal marktilldelning ska ske öppet och i konkurrens.
- Samordning och dialog med staten kring statliga riksintressen behöver utvecklas.
- Prioritering ska göras mellan de stora stadsutvecklingsprojekten för att komma i balans med stadens genomförandeförmåga (bland annat paus av Frihamnen).
- Stoppa projekt Jubileumsparken.
- Ett omtag behövs för framtagandet av ny Översiktsplan och fördjupade översiktsplaner för att få dokument som är hanterbara och som ger tydlig styrning.
- Ta fram rimliga villkor för friköp av samtliga former av tomträttsupplåtelser.

Målsättningar för Fastighets- och Byggnadsnämnd

Konkreta förbättringar i kötid till markanvisning och kötid till start av detaljplan, samt att detaljplanprocesserna i genomsnitt gå lika fort som jämförbara processer i andra städer, NKI (nöjdhetsindex) för fastighetsägare och exploatörer ska mätas, tillsammans med ökad transparens i processernas alla steg.

5.7 Uppdrag för Trafik- och Miljönämnd

(Innefattar dagens Trafiknämnd, Miljö- och Klimatnämnd, Kretslopp- och Vatten, och Park- och Natur, samt verksamheten inom Parkeringsbolaget och kollektivtrafikansvaret inom Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB.)

5.7.1 Trafik

Bra, fungerande trafik i vardagen är lika viktigt för göteborgaren som för alla företag och verksamheter i staden. Göteborg är en utspridd stad med stora avstånd och barriärer som Göta Älv, och alla trafikslag har betydande behov av förbättringar.

För göteborgaren är det avgörande att kollektivtrafiken inom Göteborg blir snabbare och mer tillförlitlig — för att komma till jobbet, skolan eller andra aktiviteter.

När Göteborg växer är det extra viktigt att prioritera och lägga resurser för planerande och genomförande på rätt trafik- och stadsutvecklingsprojekt.

Även för denna planering är det ytterst ledning och styrning som måste bli mycket bättre än idag för att staden och hela samhället ska fungera riktigt bra. Väl fungerande trafiklösningar och stadsutveckling är en förutsättning för att utveckla samhället med mer välfärd och trygghet.

Demokraterna vill bygga bort flaskhalsen för kollektivtrafiken i Brunnsparcken och skapa snabba förbindelser även genom/förbi centrum. Det beslutade Kollektivtrafikprogrammets (Målbild Koll2035) utpekade satsning på Stadsbana (uppgraderad spårväg) mellan Centralen och Korsvägen via Skånegatan tidigareläggs. Likaså spårtunnel mellan Chalmers och Linnéplatsen via Sahlgrenska för att fullborda snabb kollektivtrafik med hög kapacitet förbi centrum och till de största målpunkterna. Satsningar på snabb och kapacitetsstark busstrafik, såsom Bus Rapid Transit (BRT) i stadstrafik och Metrobus för expressbussar, är kostnadseffektivt och kan införas stegvis på relativt kort sikt.

Prioriteringar för Trafik

- Göteborgs trafikstrategi ska omformuleras med en positiv syn på personbilen och mer betoning på näringslivets behov av godstransporter.
- Avtalet för Västlänken ska hävas och förhandlingar inleds om omfördelning av det statliga anslaget till andra, nya trafikprojekt som ger nytta för Göteborg.
- Utveckling av Lisebergsstationen som knutpunkt för kollektivtrafik.
- Trängselskatten avvecklas utifrån det minskade innehålllet i Västsvenska paketet.
- Flaskhalsen för kollektivtrafiken i Brunnsparcken ska byggas bort och nya, snabba förbindelser genom/förbi centrum ska skapas. Utpekad satsning på Stadsbana (uppgraderad spårväg) mellan Centralen och Korsvägen via Skånegatan tidigareläggs. Likaså spårtunnel mellan Chalmers och Linnéplatsen via Sahlgrenska.
- Nya, fasta förbindelser över/under älven ska prioriteras framför linbaneprojektet. Samt ökat båt- och busstrafik på kort sikt.

- Nya snabblinjer med befintlig kollektivtrafik som ger 15 min. restid till city från många förorter, både med hjälp av spårväg (stadsbana) och bussystem som BRT och Metrobus.
- Engelbrektslänken ska stoppas och alternativ ska utredas och genomföras.
- Cykelprogrammet ska genomföras, inklusive gång- och cykelbro mellan Casinot och Lundbystrand.
- Färdigställa och genomföra Göteborgs stads fotgängarprogram.
- Torslanda tvärförbindelse tidigareläggs och lösning för trafiken till/från Öckerö ska beslutas.
- Omfattande utbyggnad av pendelparkeringar (i linje med beslut i K2020)
- Underhållsskulden med eftersatta vägar, cykelbanor och andra trafikanläggningar ska åtgärdas.
- Ökad tillgänglighet till innerstaden genom samverkan med Trafikverket och Nordstans samfällighet ska göra P-hus Nordstan till ett tillgängligt och attraktivt p-hus.
- Gratis shoppingparkering införs i centrum kl 17 - 20 på Heden och andra p-platser.
- Utökad båttrafik från Stenpiren till Södra och Norra Skärgården.
- Utvecklade gång- och cykelstråk längs kusten ger livskvalitet för göteborgare och besökare.
- Huvudmannaskap för stadens kajer ska utredas för bättre samordning och nyttjande.
- Göteborgs kommun ska med Västtrafik förhandla fram ett tätortskort för kollektivtrafiken i Göteborg, med tydligt lägre pris än det nya kortet i Zon A (Göteborg, Mölndal, Partille, Öckerö).
- Göteborgs kommun ska med Västtrafik förhandla fram lösning för att kollektivtrafikbiljett ska kunna ingå i biljett till större kultur- och idrottsevenemang.

Målsättningar för Trafik

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar i framkomlighet, restider, trafiksäkerhet för göteborgarna och genomförande av trafikprojekt.

5.7.2 Miljö, parker samt Kretslopp och Vatten

Miljöfrågan är en fråga om livskvalitet och hållbarhet. Göteborgs kommun kan bidra till reella förbättringar inom stadens område. En aktiv stad med ett aktivt näringsliv inom miljöområdet kan också påverka långt mer än i Göteborg.

Vi vill värna och utveckla Göteborg som en levande och grön stad med hög livskvalitet, friskt vatten och ren luft. En effektiv och väl fungerande kommun är en grundpelare i miljöarbetet. I det dagliga arbetet med alltifrån fastigheter, energi, avfall, mat, m.m. ska miljöarbetet vara en integrerad och självklar del i alla moment.

Satsningar på kollektivtrafik och cykel, liksom möjligheter för laddning av elbilar är alla del av det bredare miljöarbetet i staden. Luftkvaliteten måste bli bättre i Göteborg — genom bland annat renare fordon och fortsatt miljöarbete i hamnen.

Vi behöver vårda våra vattentillgångar genom ökad rening av kommunala avlopp och renovering av avloppsledningar. Spridningen av kemikalier, läkemedel och plast/mikropartiklar måste stoppas.

Staden behöver öka takten med att separera spill- och dagvatten i äldre nät. Nya anslutningar skall vara separerade med lokalt omhändertagande av dagvatten.

Intentionerna i det kommande regionala avfallsprogrammet A2030 behöver genomföras.

Stadens Natura 2000-områden behöver utvecklas med förbättrade skötsel och restaureringsåtgärder. Klimatprogrammet behöver revideras med betoning på kostnadseffektiva åtgärder med målsättningen att uppfylla Parisavtalet, och klimatprogrammet bör även införlivas i stadens Miljöprogram för att nå en bättre helhetsbild.

Prioriteringar för Miljö, parker samt Kretslopp och Vatten

- Bygg ut och förbättra reningsverk (Gryaab) samt renovera gamla avloppsledningar.
- Nolltolerans mot nedskräpning och införande av skräpvakter.
- Gynna närodlade och miljöanpassade alternativ och Västsveriges jordbruk i kommunens upphandlingar av mat.
- Säkerställ grönområden och parker genom ett nytt stadsmiljöprogram.
- Genomför åtgärdsprogram för att alla förskolor ska bli giftfria.
- Utveckla den fastighetsnära sopsorteringen.
- Trafiksatsningar är en del av miljöarbetet i staden.
- Minimera utsläppen i kommunens energiproduktion.
- Huvudmannaskap för Fritidslantgårdar och 4H-gårdar ska utredas.
- Behov och tillgänglighet till hundrastgårdar ska utredas.
- Utvecklad skötsel av Natura 2000-områden.
- Revidera och inarbeta Klimatprogram i stadens Miljöprogram.

Målsättningar för Miljö, parker samt Kretslopp och Vatten

Kommunens verksamhet ska åstadkomma konkreta förbättringar vad gäller bättre luftkvalitet, lägre energiförbrukning, renare vattendrag och mindre nedskräpning.

5.8 Kommunala Bolagen

5.8.1 Uppdrag för AB Framtiden

(Innefattar även den politiska styrningen inom dotterbolagen, samt införlivat AB Göteborgslokaler.)

Företagets uppdrag att omvandla till bostadsrätter behöver förtydligas med en väl utarbetad strategi för att stärka omvandlingarna i de utsatta områdena.

Framtidens mål om 1400 nya hyreslägenheter per år ska revideras.

Effekterna av den nya renoveringsstrategi som under året introduceras ska på samma sätt följas kontinuerligt och utvärderas löpande. Framtiden ges också i uppdrag att i samarbete med privata aktörer identifiera underutnyttjade markområden i sina bostadsområden där bostäder med varierade ägandeförhållanden kan produceras.

Två övergripande mål med dessa förändringar är att minska de riskfyllda nedskrivningar som nu görs i nyproduktionen samtidigt som Göteborgs skattekraft stärks.

5.8.2 Uppdrag för HIGAB

Företagets uppdrag och fastighetsbestånd ska utvärderas. Det överskott som uppkommer vid från försäljning av kommersiella lokaler kan användas till satsningar på de kommunala kärnverksamheterna skola och omsorg samt utveckling av de utsatta områdena.

De delar av Higab som är prioriterade för kommunala och kulturella verksamheter ska utvecklas. Fördelningen av kostnader för dessa särskilda verksamheters behov bestäms sedan i tydliga och transparanta avtal mellan kommunen och bolaget

5.8.3 Uppdrag för Göteborgs Hamn

Arbetet för farledsfördjupning ska prioriteras. Bolaget ska bidra till stadens utveckling bland annat genom att verka för goda förutsättningar för utvecklad färjetrafik, och även kajplatser för kryssningsfartyg

5.8.4 Uppdrag för Göteborgs Energi

Fjärrvärmen skall vara fossilfri år 2025 och Rosenlundsverket skall vara avvecklat till samma tidpunkt. Göteborg Energi skall påskynda arbetet med att bli ett kundorienterat tjänsteföretag. Genom en samverkan med kunderna skall systemen för försörjning av el, värme och kyla optimeras vad gäller effektivitet och kostnad. Andelen spillvärme ska öka och laststyrning ska införas i fjärrvärmenätet. Göteborg Energi skall aktivt medverka i omställningen till ett eldrivet transportsystem.

5.8.5 Uppdrag för Göteborgs Spårvägar

Bolagets organisationsstruktur ska utvecklas tillsammans med tydligare rutiner, befogenheter och ansvar på alla nivåer. Bolagets verksamhet ska jämföras med de internationellt ledande spårvagnsstäderna (t.ex. Lyon, Paris, Bordeaux, Strasbourg och Manchester) och åtgärder ska vidtas med målet att bolaget ska göra Göteborg till en ledande spårvagnsstad i internationell

ranking. I inköpsprocessen av den nya spårvagnen M33 ska säkerställande av hög kvalitet och budget prioriteras framför tidsplan. Arbetet med att göra bolaget attraktivare för alla yrkesgrupper, inklusive spårvagnsförare, ska prioriteras.

5.8.6 Uppdrag Göteborg & Co

(Innefattar även införlivat Got Event AB.)

En ny multiarena behöver ges rätt placering i staden och beslutas inom ramen för en plan för hur övriga större arenor ska användas och utvecklas.

5.8.7 Uppdrag för Liseberg

Jubileumsprojektet ska omvärderas utifrån aktuella förutsättningar.

5.8.8 Uppdrag för Stadsteatern

Den politiska styrningen av Stadsteatern och dess organisationsform ska utredas.

5.8.9 Uppdrag för Regionala bolag

(Renova, Gryaab, Grefab)

Genom samverkan med ägarkommunerna skall arbetet med att minska överskottsvatten (dagvatten) påskyndas. Utredningar som följd av det nya miljötillståndet skall ges prioritet inför kommande till- och nybyggnad av Rya reningsverk. Forskning och utvecklingsarbete kring hur ämnen som idag har dålig rening skall kunna renas i framtiden skall ges prioritet. Framtida krav på hantering av slam medför att beredskap för alternativ slamhantering måste utredas.

5.9 Beslut angående uppdrag till nämnder och bolag

- a.** Alla nämnder och bolag ges i uppdrag att ta fram nämndbudget/affärsplan och verksamhetsplaner utifrån i detta dokument angiven resurstilldelning, prioriteringar och målsättningar.
- b.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur effektiviseringar och andra förändringar inom bolagen kan ge en hållbar utdelningsnivå som är högre än 150 miljoner kr per år, med målsättning om minst 500 miljoner kronor per år from 2020.
- c.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att bereda ändringar i styrande dokument för att avveckla presidierna i bolagsstyrelserna.
- d.** Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur opolitiska professionella ledamöter kan ges plats i de kommunala bolagens styrelser.

Bilaga 1 – Ekonomiska ramar i miljoner kr

Resultaträkning	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter, exkl reavinst	11 341	11 617	11 888
Realisationsvinster	600	600	600
Verksamhetens kostnader	-43 155	-43 940	-45 290
Avskrivningar	-1 600	-1 650	-1 700
Verksamhetens nettokostnader	-32 814	-33 373	-34 502
Skatteintäkter	29 823	30 853	32 175
Kommunalekonomisk utjämning	3 542	3 313	3 199
Finansiellt netto, exkl utdelning	-62	-93	-126
Utdelning	500	500	500
Årets resultat	989	1 200	1 246
Balanskravsutredning	-600	-600	-600
Årets balanskravsresultat	389	600	646

Skattesatsen fastställs till 21:12 öre per skattekrona.

Balansräkning	2020	2021	2022
Anläggningstillgångar	84 310	94 020	104 630
Omsättningstillgångar	12 000	12 000	12 000
Summa tillgångar	96 310	106 020	116 630
Eget kapital	25 800	27 790	29 160
varav årets resultat	989	1 200	1 246
varav resultatutjämningsreserv	2 609	2 609	2 609
Avsättningar	4 800	5 200	5 600
Långfristiga skulder	44 710	51 030	58 780
Kortfristiga skulder	21 000	22 000	23 000
Summa skulder	65 710	73 030	81 870
Summa eget kapital, avs, skulder	96 310	106 020	116 630

Stadsdelsnämnder	
Angered	1 600
Östra Göteborg	1 550
Örgryte-Härlanda	1 260
Centrum	1 090
Majorna-Linné	1 220
Askim-Frölunda-Högsbo	1 690
Västra Göteborg	1 230
Västra Hisingen	1 300
Lundby	1 050
Norra Hisingen	1 250
Summa SDN Befolkningsansvar	13 240
Resursnämndsuppgift SDN	146

Övriga nämnder	
Förskolenämnden	4 530
Grundskolenämnden	8 380
Utbildningsnämnden	2 122
Arbetsmarknad o vuxenutbildning	660
Byggnadsnämnden	120
Fastighetsnämnden	0
Idrotts- och föreningsnämnden	472
Kulturnämnden	551
Lokalnämnden	-101
Miljö- och klimatnämnden	65
Park- och naturnämnden	265
Trafiknämnden	770
Arkivnämnden	21
Kommunledningen	290
Inköp och upphandling	6
Intraservice	-63
Konsument och medborgarservice	45
Valnämnden	2
Överförmyndarnämnden arvoden	25
Social resursnämnd	580
Summa övriga nämnder	18 740

Särskilda budgetposter

BRG	0
Fastighetsnämnd transfer	68
Göteborg & Co	90
Räddningstjänsten Storgöteborg	353
Studieförbunden	31
Summa Särskilda budgetposter	542

Investeringsplan 2020-2023

Fastighetsnämnden	1 190
Idrott- och föreningsnämnden	2 300
Kretslopp och vattennämnden	3 300
Lokalnämnden	18 500
Park- och naturnämnden	200
Trafiknämnden	7 900
Summa investeringar	33 390

Exploateringsinvesteringar 2020-2023

Exploateringsinkomster	7 600
Exploateringsutgifter	-5 890
Exploateringsnetto	1 710
Utbyggnad VA	-250

Kommuncentrala poster	
Allmän reserv	100
Personal-/kompetensförsörjning	50
Bostäder funktionsnedsatta exp	169
Broddar för 65-åringar	1
Enkelt avhjälppta hinder	20
Etablering av stödcentrum	1
Hedersförtryck och extremism	2
Kostnader för assistansersättning	222
Lindholmen Science Gbg film	1
Revisorskollegiet	35
Stöd till folkobservatorium	1
TAGE - Kretslopp- och vatten	4
Tillköp kollektivtrafiken	187
Utv.bidrag Stiftelsen Korsvägen	3
Ekonomiskt ansvar deponier	1
Index infrastrukturavsättningar	23
Bidrag politiska partier	25
Lindholmen sci grundfinansiering	3
Lindholmen sci Visual Arena	3
Johanneberg sci	2
Göteborgs Symfoniker	3
Kommunövergripande avgifter	50
Avgiftsfri simundervisning	12
Bemanning lekplatser	5
Räddningstj brandvatten	4
Borgerlig vigsel	2
Extern visselblåsarfunktion	1
Pensionskostnader	2 260
Finansiering via intern KP avgift	-1 339
Finansiering via intern avgift	-14
Pensioner RSGBG	75
Summa Kommuncentrala poster	1 912

